

REFERAT Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget 2014-2017 d. 02-03-2016

Mødedato Onsdag d. 02. marts 2016 kl. 00:00

Mødested Vibegård, mødelokale 1, Vibegårdsvej 2, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Dialogmøde med Landbruget om samarbejde om beskæftigelsesmæssige og erhvervmæssige tiltag	5
Bright Park Bornholm.....	7
Anlægsbevilling til ombygning af kommunale bygninger til midlertidige boliger for flygtninge.....	16
Koordinering med andre politikområder.....	21
Evaluering af Folkemødet 2014-2015.....	23
Business Center Bornholm - Evaluering 2015.....	29
Destination Bornholm - Evaluering 2015.....	35
Effektvurdering af Bornholms Vækstforums projekter, 2007-2013.....	41
Opstart af de sidste indsatser under strukturfondene.....	45
Ansøgning: Oplevelsesnetværk Bornholm.....	49
Ansøgning: Udvikling af bornholm.info.....	54
Ansøgning om tilskud til Folkemødet 2016.....	59
Drøftelse af turismetiltag.....	64
Udpegning af medlem til bestyrelsen for Foreningen Partnerskab for Østersøturisme.....	67
Opgørelse over Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets forbrug i 2015 til rejser og uddannelse.....	70
Virksomhedsbesøg.....	73
Redegørelse for udførte tilsynsbesøg i dagtilbud på voksenhandicapområdet i 2015.....	75
Sager til orientering.....	79
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	81
Eventuelt.....	83

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

85.02.02G00-0009

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Bente Johansen blev vurderet inhabil under punkt 3 og deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 2: Dialogmøde med Landbruget om samarbejde om beskæftigelsesmæssige og erhvervmæssige tiltag på Bornholm

Åbent punkt

2 Dialogmøde med Landbruget om samarbejde om beskæftigelsesmæssige og erhvervsmæssige tiltag på Bornholm

24.01.00G01-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	2	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Der afholdes dialogmøde mellem Landbruget og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, hvor der blandt andet skal drøftes samarbejde om beskæftigelsesmæssige og erhvervsmæssige tiltag på Bornholm.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- Dialogen til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Dialogen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Landbruget på Bornholm har inviteret Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget på besigtigelsestur, hvor udvalget vil blive vist et nybyggeri på gården Brogaard, hvor der pågår en udvidelse af slagtesvineproduktionen som følge af slagteriaftalen.

Efter besigtigelsen vil Landbruget og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget gå i dialog med Landbruget om samarbejde om beskæftigelsesmæssige og erhvervsmæssige tiltag på Bornholm.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 3: Bright Park Bornholm

Bilag

Oplæg - Økonomisk genopretning af BPB

Åbent punkt

3 Bright Park Bornholm

24.10.00Ø40-0035

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	3	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Bestyrelsen for den Erhvervsdrivende Fond Bright Park Bornholm har ansøgt regionskommunen om et tilskud på 750.000 kr. årligt i perioden 2016-2019. Tilskuddet skal anvendes til fondens erhvervsfremmeaktiviteter.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at kommunalbestyrelsen godkender ét af følgende scenarier:

- a) Scenarie 1: Ansøgning fra Bright Park Bornholm imødekommes fuldt ud, hvorefter
  - a. Der ydes tilskud på 682.000 kr. i 2016 til Bright Park Bornholm foruden allerede bevilgede tilskud på 505.000 kr. (i alt 1.187.000 kr.)
  - b. Der garanteres tilskud på 750.000 kr. årligt i 2017-2019 betinget af godkendelse fra Statsforvaltningen.
  - c. Business Center Bornholms ramme på 2 mio. kr. i 2016, som falder til 1.750.000 kr. i 2017 fastholdes på dette niveau i 2018 og 2019
  - d. Merudgiften i 2016 på 410.000 kr. finansieres inden for Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets samlede ramme inkl. overførte midler fra 2015. Finansieringen fra 2017 og frem findes ved en omprioritering af erhvervsfremmemidlerne, herunder lokal turistinformation og erhvervsservice samt øvrige beskæftigelsesinitiativer.

- b) Scenarie 2: Der ydes alene tilskud, som tillader Bright Park Bornholm at opretholde bygningsdriften, og iværksætteraktiviteter støttes i regi af Business Center Bornholm, således at
  - a. Der ydes tilskud på 450.000 kr. i 2016 til Bright Park Bornholm foruden allerede bevilgede tilskud på 505.000 kr. (i alt 955.000 kr.)
  - b. Der ydes tilskud på ca. 250.000 kr. i 2017, 2018 og 2019. De nøjagtige beløb fastsættes i de årlige budgetforhandlinger med forbehold for regulering efter aktivitetsniveau i udlejning mv. på Bright Park Bornholm.

- c. Kontrakt med Business Center Bornholm genforhandles, hvorefter ramme på 2 mio. kr. fastfryses i 2017-2018 mod at Business Center Bornholm forpligter sig til at varetage iværksætteraktiviteter på Bright Park Bornholm.
- d. Merudgiften i 2016 på 178.000 kr. finansieres inden for Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets samlede ramme inkl. overførte midler fra 2015. Finansieringen fra 2017 og frem findes ved en omprioritering af erhvervsfremmemidlerne, herunder lokal turistinformation og erhvervsservice samt øvrige beskæftigelsesinitiativer.
- c) Scenarie 3: Der gives tilsagn om kommunegaranti for Bright Park Bornholms kassekredit på 1.350.000 kr. foruden Scenarie 1 eller 2. Tilskud til Bright Park Bornholm reduceres i givet fald med 50.000 kr. i 2016 og 70.000 kr. i efterfølgende år.
- d) Scenarie 4: Ansøgning imødekommes ikke. Restbudget på 208.000 kr. for 2016 udbetales ikke, da resultatet af en manglende imødekommelse af ansøgning vil være, at Bright Park Bornholm tages under konkursbehandling.

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget anbefaler:

At der ydes alene tilskud, som tillader Bright Park Bornholm at opretholde bygningsdriften, og iværksætteraktiviteter støttes i regi af Business Center Bornholm, således at

- a) Der ydes tilskud på 450.000 kr. i 2016 til Bright Park Bornholm foruden allerede bevilgede tilskud på 505.000 kr. (i alt 955.000 kr.)
- b) Der ydes tilskud på ca. 250.000 kr. i 2017, 2018 og 2019. De nøjagtige beløb fastsættes i de årlige budgetforhandlinger med forbehold for regulering efter aktivitetsniveau i udlejning mv. på Bright Park Bornholm. Beløbet reduceres med virkningen fra tilsagnet om kommunegaranti fra kommunen.
- c) Kontrakt med Business Center Bornholm genforhandles, hvorefter ramme på 2 mio. kr. fastfryses i 2017-2018 mod at Business Center Bornholm forpligter sig til at varetage iværksætteraktiviteter på Bright Park Bornholm.
- d) Merudgiften i 2016 på 178.000 kr. finansieres inden for Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets samlede ramme inkl. overførte midler fra 2015
- e) Der gives tilsagn om kommunegaranti for Bright Park Bornholms kassekredit på 1.350.000 kr.

Sagsfremstilling

Den Erhvervsdrivende Fond Bright Park Bornholm (BPB) har gennem en længere periode oplevet likviditetsmæssige udfordringer. Bestyrelsen for BPB har derfor den 1. december 2015 fremsendt ansøgning om partnerskab med Bornholms Regionskommune og et årligt tilskud på 750.000 kr. Ansøgningen blev behandlet på kommunalbestyrelsens møde den 17. december, hvor kommunalbestyrelsen udskød beslutningen til mødet i marts 2016 og bevilgede et tilskud på 300.000 kr. for at sikre driften, indtil en række forhold kunne belyses om det fremadrettede samarbejde:

- Fondskonstruktionen
- Konsekvenser ved en konkurs
- Fremtidige forretningsmodeller
- Organisering

Fondskonstruktion

BPB har undersøgt mulighederne for at inddrage en ekstern investor som medejer af bygningerne, der udgør fondens formue. Da fondens formål er at eje og drive bygningerne, har fondsmyndighederne givet afslag på et helt eller delvist salg af bygningerne.

Det er ikke muligt at ændre fondskonstruktionen og fondens vedtægter. Der er alene mulighed for at opløse fonden, hvorved fondens aktiver (bygningerne i Nexø) skal afhændes, og et evt. overskud skal uddeles i overensstemmelse med fondens vedtægter. Da BPB's gæld må antages at overstige bygningernes værdi ved salg, vil der blive tale om en konkursbehandling, medmindre alle kreditorer kan enes om en solvent likvidation af fonden.

Konkurs

Den samlede gæld til BPB's kreditorer udgør 5,43 mio. kr. pr. 31. december 2015.

BPB's aktiver udgøres af bygningerne i Nexø til en samlet regnskabsværdi af 8,47 mio. kr. Der er pant i bygningerne for ca. 4,6 mio. kr. Et salg af bygningerne i fri handel ved en konkurs kan dog ikke forventes at indbringe et provenu, der overstiger den gæld, der er pant for i bygningerne. Der kan således ikke forventes at være midler til fyldestgørelse af BPB's øvrige usikrede kreditorer.

Regionskommunen har stillet kommunegaranti for i alt 700.000 kr. Hvis BPB bliver taget under konkurs, vil disse garantier blive indløst, og regionskommunen vil få et krav mod BPB. Der er ikke pant i bygningerne for denne gæld, og regionskommunen vil således være ligestillet med øvrige kreditorer.

BPB har 4 medarbejdere ansat, heraf er 2 medarbejdere ansat i flexjob. Medarbejderne vil blive opsagt ved en konkurs, medmindre kurator antager en eller flere medarbejdere til at stå for driften, indtil bygningerne kan sælges. Løn i opsigelsesperioden dækkes af Lønmodtagernes Garantifond.

29 virksomheder af varierende størrelse lejer i dag lokaler på BPB. Virksomhederne vil formentlig kunne fortsætte lejemålene under en konkursbehandling samt efterfølgende, idet bygningernes værdi ved salg i fri handel må antages at være højere med lejere end uden. En kommerciel ejer må antages at hæve lejen for at gøre driften rentabel, dog med de begrænsninger, der følger af erhvervslejeloven.

Regionskommunen vil kunne købe ejendommen ved en konkurs og selv drive bygningerne med det formål at støtte iværksætterier som en del af erhvervsfremmeindsatsen. Købet sker i konkurrence med andre interesserede købere. Det vil dog ikke være muligt at fortsætte udlejningen af lokaler på samme vilkår, som BPB driver bygningerne i dag, da BPB også varetager formål, som ligger ud over de formål, en kommune lovligt kan varetage.

Fremtidige forretningsmodeller og organisering

Da BPB oprindeligt blev stiftet, var der en fast aftale om udleje af lokaler til Arkitektskolen, som sikrede en basisindtægt til BPB på 500.000 kr. årligt, der gjorde økonomien bæredygtig. Uden denne basisindtægt var fonden formentlig aldrig blevet stiftet. Aftalen er opsagt, og det har ikke været muligt at fremskaffe tilsvarende lejeindtægter.

De nuværende lejeindtægter er større end de udgifter, der er forbundet med den løbende drift, men dækker kun godt 60 pct. de finansieringsomkostninger, der er til lån, som er optaget for at gøre lokalerne egnede til udlejning.

Herudover har BPB oplevet manglende husleje indbetalinger som følge af en lejers konkurs og en andens uforudset lange ombygningsperiode. Dette har medvirket til de likviditetsudfordringer, BPB har haft i efteråret 2015.

Der har været drøftet en opdelt model, hvor BPB alene varetager udlejning og vedligehold af bygninger, og Business Center Bornholm (BCB) står for erhvervsfremmedelen i form af en ansat medarbejder, der kan give sparring til virksomhederne på BPB og afholde div. arrangementer.

BPB har fremsendt en økonomisk handlingsplan for Bright Park 2016-2019, hvor der redegøres for anvendelsen af tilskuddet på 750.000 kr. årligt til erhvervsfremmeaktiviteter. Planen er vedhæftet. Tilskuddet skal anvendes til:

- Start-up rabatter (53.000 kr.)
- Løn- og medarbejderomkostninger (308.000 kr.)
- Markedsføringsomkostninger (20.000 kr.)
- Administrationsomkostninger og småanskaffelser (17.000 kr.)
- Dækning af tidligere erhvervsfremmeaktiviteter (352.000 kr.)

BPB har udarbejdet budget for 2016 – 2019 for den samlede drift. Budgettet forudsætter et tilskud fra Bornholms Regionskommune på 682.000 kr. yderligere i 2016 og 750.000 kr. årligt fra 2017 – 2019.

Ved at fratække beløbene i BPB's økonomiske handleplan kan der opstilles budget for hhv. driften af bygningerne og anvendelsen af tilskuddet. Budgettet viser et positivt driftsresultat ekskl. afskrivninger for driften af bygningerne, idet resultatet ikke kan dække renter og afdrag på lån på ca. 515.000 kr. årligt. Budget 2018 og 2019 er stort set identiske med 2017.

1.000 kr.	Budget 2016			Budget 2017		
	Samlet	Bygninger	Udvikling	Samlet	Bygninger	Udvikling
Indtægter						
Tilskud fra BRK	995		995	750		750
Lejeindtægter	1.363	1.363		1.316	1.316	
Indtægter i alt	2.358	1.363	995	2.066	1.316	750
Udgifter						
Løn	550	250	300	561	261	300
Øvrige personaleudgifter	40	32	8	20	12	8
Salgsomkostninger	25	5	20	26	6	20
Omkostninger driftsmidler	20	16	4	20	16	4
Ejendomsomkostninger	544	491	53	554	501	53
Administrationsomkostninger	191	178	13	193	180	13
Kapacitetsomkostninger i alt	1.370	972	398	1.374	976	398
Driftsresultat	988	391	597	692	340	352
Renter og afdrag						
Renter	217	217		211	211	
Afdrag	302	302		302	302	
Renter og afdrag i alt	519	519	0	513	513	0
Resultat efter renter og afdrag	469	-128	597	179	-173	352

Ydelserne på de faste lån i Realkredit Danmark og Nordea udgør 384.000 kr. årligt mens renter på kassekreditten og øvrige finansieringsudgifter udgør 135.000 kr. i 2016 og falder lidt over årene. Med et positivt resultat er der mulighed for at nedbringe kassekreditten, hvilket også vil nedbringe renteudgifterne hertil yderligere.

Budgettet viser, at der ikke med det nuværende niveau for udlejningen og udgifter vil være muligt at bringe balance i driften af bygningerne på BPB inkl. ydelser på lån. Der vil derfor også være behov for tilskud ud over 4 år.

Som det fremgår ovenfor har BPB forudsat et samlet tilskud på 995.000 kr. i 2016. Heri har BPB medtaget den sidste rate af forskuddet på tilskud for 2016 på 13.000 kr. samt det midlertidige tilskud på 300.000 kr. Der er dermed regnet med et tilskud på yderligere 682.000 kr. i 2016.

BPB har også fremsendt likviditetsbudget for 2016. Det fremgår af likviditetsbudgettet, at der vil være udfordringer ultimo marts 2016, idet et yderligere tilskud er forudsat udbetalt i april. Herefter vil der være luft i likviditeten resten af året.

En simulering i likviditetsbudgettet viser, at med et yderligere tilskud på 450.000 kr. i 2016 vil der ligeledes være luft i likviditeten frem til ultimo december, hvor kassekreditten vil være trukket til lige godt det maksimale.

Der er afsat 413.000 kr. i tilskud til BPB i budget 2016, og restbudgettet udgør dermed 208.000 kr. Hvis regionskommunen alene udbetaler det beløb, der resterer i budgettet for 2016, vil likviditeten være udfordret igen allerede ultimo juni 2016, jf. det fremsendte likviditetsbudget fra BPB.

Samarbejde med BCB

BCB er interesseret i et samarbejde med BPB og har foreslået, at der bevilges 750.000 kr. årligt til BPB, som betaler 250.000 kr. til BCB for varetagelse af iværksætteraktiviteter.

BCB stiller betingelse om, at den samlede ramme til erhvervsfremme til BCB og BPB øges til 2,5 mio. kr. årligt (1.750.000 til BCB og 750.000 til BPB) i overslagsårene. I det nuværende budget er det aftalt, at rammen til både BCB og BPB gradvist formindskes, som det fremgår under Økonomiske konsekvenser.

Hvis der sker en udvidelse af den økonomiske ramme for BCB, vil samarbejdet kunne løftes uden ændring af den nuværende aftale mellem BCB og Vækstforum/Bornholms Regionskommune som en ekstraopgave på linje med tilflytterkonsulenten.

Hvis opgaven forudsættes løst inden for den eksisterende ramme for BCB, kræver det, at Vækstforum, EBU og BCB's bestyrelse aftaler en ændring til kontrakt (aftaleperiode 2016-2018) og handlingsplan (etårig for 2016). Genforhandling kan i princippet ske når om helst – fx nu eller ved aftale om ny handlingsplan for 2017, som aftales ultimo 2016.

Alternativ løsning

Regionskommunen kan forsøge en alternativ løsning i forhold til den fremsendte ansøgning, hvor der ydes det mindst mulige tilskud til BPB, som kan få likviditeten til at hænge sammen på bygningsdriften, som på udgiftssiden er udfordret af låneoptag til tidligere erhvervsfrem-

meaktiviteter i form af at gøre bygningerne egnede til udlejning til forskellige iværksættervirksomheder.

BPB vil således ikke skulle afsætte budget til at løse iværksætteropgaver. Dog vil der være udgifter i 2016 forbundet med afvikling af iværksætteropgaver, primært til løn i en opsigelsesperiode.

Med de nuværende aktiviteter viser en simulering i likviditetsbudgettet, at likviditeten for BPB lige akkurat kan hænge sammen i 2016 med et tilskud på 450.000 kr.

Hvis der alene udbetales et tilskud på 300.000 kr., vil likviditeten hænge sammen til og med september 2016. Det er usikkert, om et tilskud på 300.000 kr. er tilstrækkeligt til at skabe sammenhæng i likviditeten, hvis BPB reducerer sine aktiviteter til ren bygningsdrift.

Det foreslås, at der afsættes en ramme på 450.000 kr., hvoraf der alene frigives 300.000 kr. i første omgang. Dette giver BPB en mulighed for at tilpasse sin drift over 6 mdr. Det vil herefter vise sig, om de 300.000 kr. udgør tilstrækkelige midler til at skabe en sammenhæng i likviditeten, og om det er nødvendigt at udbetale de sidste 150.000 kr. i rammen.

Tilskud i 2017-2019 behandles som en del af budgetforhandlingerne. Her vil der være opdaterede tal for likviditeten tilpasset til ren bygningsdrift i BPB. Som udgangspunkt er der fastsat et tilskud på 250.000 kr. i overslagsårene ud fra et skøn.

Alt efter aktivitetsniveau i form af udlejning på BPB kan forudsætningerne for tilskuddet ændre sig.

Rammen for BCB fastsættes til 2 mio. kr. i 2016 samt overslagsårene, og det forhandles ind i aftalen med BCB, at BCB skal varetage iværksætteraktiviteter på BPB.

Godkendelse i Statsforvaltningen

Hvis regionskommunen giver tilsagn om et fast årligt tilskud til BPB, er dette betinget af en godkendelse fra Statsforvaltningen i henhold til lånebekendtgørelsen § 13. Dette gælder også selvom tilskuddet varierer fra år til år.

Kommunegaranti

BPB's bankforbindelse har tilbudt at renten på BPB's kassekredit nedsættes fra de nuværende 9,5% til 7,5% p.a., hvis regionskommunen bevilger fremadrettede årlige tilskud, så driften og likviditeten hænger sammen.

Hvis der stilles kommunegaranti for kreditten kan den aftalte fremadrettede nedbringelse sættes i bero, ligesom renten kan tilbydes som en variabel rente på p.t. 4% p.a.

En nedbringelse af renten på kassekreditten fra 9,5% til 4% p.a. vil medføre en likviditetsforbedring på ca. 70.000 kr. årligt.

Økonomiske konsekvenser

Baggrunden for økonomien til erhvervsservice er, at tilskuddene til såvel BCB som BPB er faldende over perioden 2016 – 2018. Der er i budgettet afsat følgende beløb:

1.000 kr.	2016	2017	2018	2019
Tilskud til erhvervsservice	2.477	2.122	1.766	1.766
Ekstrabevilling BPB	300			
I alt	2.777	2.122	1.766	1.766

Kommunalbestyrelsen bevilgede i november 2015 et forskud på 205.000 kr. af tilskuddet for 2016 og i december et midlertidigt tilskud på 300.000 kr., som blev finansieret ved tillægsbevilling. Der er afsat 413.000 kr. i tilskud til BPB i budget 2016, og restbudgettet udgør dermed 208.000 kr. Herudover er der et mindre restbudget som følge af PL-fremskrivninger.

Der er udarbejdet oversigter over økonomien for de to scenarier. I scenarie 1 efterkommes ansøgningen fuldt ud med et yderligere tilskud på 682.000 kr.:

1.000 kr.	2016	2017	2018	2019
Forskud til BPB	205			
Ekstra tilskud BPB	300			
Tilskud til BPB	682	750	750	750
Tilskud til BPB i alt	1.187	750	750	750
Tilskud BCB	2.000	1.750	1.750	1.750
Samlet udgift	3.187	2.500	2.500	2.500
Budgetmanko	-410	-378	-734	-734

I scenarie 2 gives et yderligere tilskud på 450.000 kr. i 2016 samt et skønnet tilskud på 250.000 kr. i efterfølgende år:

1.000 kr.	2016	2017	2018	2019
Forskud til BPB	205			
Ekstra tilskud BPB	300			
Tilskud til BPB	450	250	250	250
Tilskud til BPB i alt	955	250	250	250
Tilskud BCB	2.000	2.000	2.000	2.000
Samlet udgift	2.955	2.250	2.250	2.250
Budgetmanko	-178	-128	-484	-484

Den samlede ramme til erhvervsfremme udgør 7,2 mio. kr. i 2016, 6,45 mio. kr. i 2017 og 6,1 mio. kr. fra 2018. En del af midlerne er øremærket til bestemte formål:

1.000 kr.	2016	2017	2018	2019
Disponibel pulje, EBU	3.304	3.248	3.249	3.249
Tilskud til erhvervsservice	2.477	2.122	1.766	1.766
Tilskud til LAG Bornholm	202	202	202	202
Partnerskab Bornholmske fødevarer	353			
Bidrag til Væksthuse (fastsat af SIM)	730	730	730	730
Drift af 3 internetportaler	151	151	151	151
I alt	7.217	6.453	6.098	6.098

Den disponible pulje anvendes fuldt ud til Velkomstcentret og Turistinformation. Der er således ikke ledige midler til finansiering af et ekstra tilskud i 2016.

Finansiering af yderligere tilskud til BPB/BCB inden for erhvervsfremmeområdet kan fremadrettet ske ved en omprioritering af erhvervsfremmemidlerne, herunder lokal turistinformation og erhvervsservice samt øvrige beskæftigelsesinitiativer.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Punkt 4: Anlægsbevilling til ombygning af kommunale bygninger til midlertidige boliger for flygtninge

Åbent punkt

4 Anlægsbevilling til ombygning af kommunale bygninger til midlertidige boliger for flygtninge

02.03.0000-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	4	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget indstiller
Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommunes flygtningekvote er i de seneste år forøget væsentligt. Udlændingestyrelsen har tildelt Bornholms Regionskommune en kommunekvote på 188 flygtninge i 2016, ligesom der i 2016 forventes et større antal familiesammenføringer.

Den markante stigning i antallet af flygtninge i Bornholms Regionskommune viser sig også ved et stigende behov for midlertidige boliger, boliger som samtidig skal være billige, da enlige flygtninge maksimalt må betale 2.152 kr. pr. måned jf. gældende lovgivning.

Kommunen tilføres særlige tilskudsmidler som følge af det ekstraordinært høje antal flygtninge. Der søges om en anlægsbevilling til ombygning af fem kommunale bygninger til anvendelse for midlertidige boliger for flygtninge, finansieret af dette tilskud.

Indstilling og beslutning

Teknik- og økonomidirektøren indstiller:

- at der gives en anlægsbevilling på 1.410.000 kr. til ombygning af de i sagsfremstillingen nævnte bygninger til midlertidige boliger for kvoteflygtninge,
- at der afsættes rådighedsbeløb på 1.410.000 kr. (udgift), finansieret af det ekstraordinære investeringstilskud til kvoteflygtninge, således at bevilling 96 Tilskud og udligning tilsvarende forhøjes med -1.410.000 kr. (indtægt), og
- at anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Teknik- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljøudvalget, den 29. februar 2016:
Indstillingen anbefales.

Kommunaldirektøren indstiller:

- d) at de i sagsfremstillingen nævnte bygninger ombygges til midlertidige boliger for flygtninge, og
- e) at udgiften finansieres af det forventede ekstraordinære investeringstilskud til kvoteflygtninge for 2016

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 3. marts 2016:
Indstillingen anbefales

Økonomi- og Planudvalget den 15. marts 2016:

Kommunalbestyrelsen den 31. marts 2016

Sagsfremstilling

Baggrund

Bornholms Regionskommune er i 2016 tildelt en kommunekvote på 188 flygtninge af Udlændingestyrelsen.

Udlændingestyrelsen udmelder hvert år landstal for flygtninge. Landstallene er et skøn over det antal flygtninge, som vil få opholdstilladelse i Danmark i det pågældende år, og som derfor skal visiteres til kommunerne, herunder Bornholms Regionskommune.

Der forventes i 2016 et større antal familiesammenføringer, idet mange af de visiterede syrere har kone og børn, der forventes at tilflytte kommunen i løbet af 2016, når familiesammenføring bevilges. (Der er dog aktuelt ved at blive indført nye krav i lovgivningen, som kan udsætte tidspunktet for familiesammenføring).

Udfordringen vedrørende flygtninge og familiesammenførte, er landsdækkende – og på den baggrund er der den 8. januar 2015 aftalt en 'Forståelse mellem regeringen og KL om integrationsområdet' om forskellige præciseringer og nyt tiltag på området, herunder en ekstraordinær pulje, som fordeles til kommunerne ud fra det konkrete antal flygtninge som kommunen modtager.

Aktuel status:

Kommunekvoten:

Bornholms Regionskommunes flygtningekvote er i de seneste år forøget væsentligt. Oversigt over forøgelse fremgår af nedenstående tabel:

Kommunekvote årstal	Antal flygtninge
2015(Gl.)	58
2015(Ny)	144
2016	188

Udover ovennævnte tal modtages familiesammenføringer til flygtninge.

Kommunens integrationsgruppe har generelt svært ved at imødekomme den stadig større efterspørgsel på billige og passende lejeboliger både via den kommunale boliganvisning, almen-nyttige boliger samt private lejeboliger.

Dette er en udfordring, ikke bare for de modtagne nye flygtninge, men dette får i høj grad også indflydelse på andre i målgruppen for kommunal boliganvisning, da markedet hurtigere bliver mættet.

Husleje (integration midlertidig bolig):

Økonomien spiller en afgørende rolle, da den højest tilladte huslejeopkrævning fordelt på familietyper ser ud som følger:

Enlig med/uden børn	2.152 kr.
Par uden børn	3.939 kr.
Par med 1-3 børn	4.298 kr.
Par med 4-? Børn	4.656 kr.

Indtil nu har det været muligt at finde egnede boliger, men med det stigende antal flygtninge er det blevet vanskeligere, specielt fordi der er behov for mange midlertidige boliger til enlige. Der kan nemlig først endelig boligplaceres, når familiesammenføring har fundet sted, idet en enlig flygtning ikke har økonomi til at bebo en familiebolig.

Kommunen er også i dialog med de almennyttige boligorganisationer om boliger, som forventes at blive en del af den fremtidige løsning ud over de i denne sag anførte boliger.

Kommunalbestyrelsen godkendte følgende den 17. december 2015:

- Børnehaverne Marthas Minde, Stjernehuset og Karlsvognen reserveres til midlertidige boliger for flygtninge
- Fem ejendomme, som er godkendt til salg, tages af salgslisten foreløbigt (Gudhjemvej 9, Østerlars/Skoleparken 6 og 9, Aakirkeby/Almindingsens vej 21, Østermarie/ Jakob Hansens Vej 1, Nexø)

Det er på denne baggrund, at der nu ansøges om at følgende bygninger istandsættes:

Adresse	Personer	Udgift
Skoleparken 6, Aakirkeby	4	81.000
Skoleparken 9, Aakirkeby	3	99.000
Marthas Minde, Smedegårdsvej 34, Rønne	5	280.000
Damgade 10B, Nexø (tidl. Stjernehuset)	11	580.000
Havnegade 70, Nexø (tidl. Karlsvognen)	6	370.000
I alt	29	1.410.000

Bygnings- og boliggruppen i Center for Ejendomme og Drift skønner den samlede udgift til at udgøre 1.410.000 kr.

Økonomiske konsekvenser

Der søges om en anlægsbevilling på 1.410.000 kr. til renovering/ombygning af de nævnte bygninger til midlertidige boliger for kvoteflygtninge.

Udgiften kan finansieres af det ekstraordinære investeringstilskud til kvoteflygtninge, idet bevilling 96 Tilskud og udligning forhøjes med -1.410.000 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Teknik- og Miljøudvalget. Dog fremlægges denne sag tillige for Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, idet boligplacering af flygtninge er en del af integrationsopgaven, som henhører under dette fagudvalg.

Punkt 5: Koordinering med andre politikområder

Åbent punkt

5 Koordinering med andre politikområder

00.01.00K04-0029

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	5	

Indstilling og beslutning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Intet

Punkt 6: Evaluering af Folkemødet 2014-2015

Bilag

Cowi's slutevaluering af Folkemødet 2014-2015

Åbent punkt

6 Folkemødet - Evaluering 2014-2015

24.00.00Ø39-0142

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	3	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	6	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Som et af de første bornholmske projekter, er projekt Folkemødet 2014-2015 blevet evalueret af Cowi. Cowi blev i efteråret 2015 valgt som evaluator for regionernes projekter i perioden 2014-2017.

Vækstforum har støttet Folkemødet 2014-2015 med i alt 1 mio. kr.

Evalueringen af Folkemødet 2014-2015 viser, at projektet har været veltilrettelagt og har opnået en tilfredsstillende resultatopnåelse. Faktisk overpræsterer projektet på alle de opstillede aktivitetsmål, og evaluator konkluderer, at det er lykkedes at øge omfanget af Folkemødet i langt højere grad end forventet.

Evaluator peger også på, at Folkemødet har haft en positiv indflydelse på erhvervslivet. En spørgeskemaundersøgelse viser, at virksomhederne både forventer en forøgelse af den årlige omsætning, flere gæster og flere nyansættelser.

Det er sekretariatets vurdering, at projektet er gennemført tilfredsstillende.

Evaluator anbefaler at:

- man overvejer, om Folkemødet i højere grad kan benyttes til at styrke Bornholms attraktionsværdi over for tilflyttere,
- man sætter større fokus på hvad erhvervslivet har af ønsker til Folkemødet,
- man arbejder videre med en forening som ansvarlig for Folkemødets afholdelse,
- man supplerer med mål om f.eks. stigning i virksomhedernes omsætning og medarbejderantal, antal besøgende til Bornholm eller efterspørgslen efter bornholmske produkter.

Sekretariatet bakker op om disse anbefalinger og anbefaler desuden, at man samarbejder tæt med Destination Bornholm, Business Center Bornholm og andre relevante erhvervsfremmeaktører om en opfølgning på dem, da der er tale om generelle effekter for Bornholm og snitflader til andre projekter, f.eks. tilflytterindsatsen.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum tager evalueringen af Folkemødet 2014-2015 til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 3:

Evalueringen af Folkemødet 2015 blev taget til efterretning og sagen videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller:

- at evalueringen af Folkemødet 2014-2015 tages til efterretning.

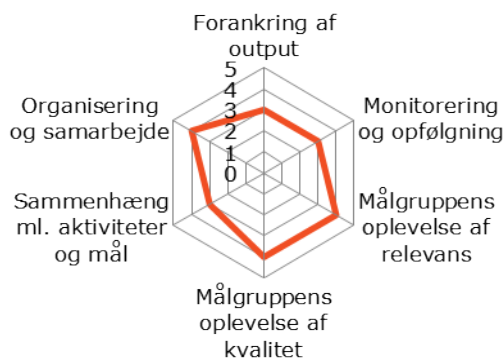
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

Cowis evalueringer foretages efter en fast skabelon. De baseres på et evalueringsdesign, som tilrettes til det enkelte projekt ved projektstart. Cowi foretager ved projektets afslutning en vurdering af projektets implementering, målopnåelse og effektvurdering. Dette baseres primært på projektets egne afrapporteringer, fokusgruppeinterviews, interview af projektledelsen og en survey blandt deltagere og/eller interessenter i projektet. På den baggrund udarbejdes en rapport, hvor evt. forbedringspotentialer og læringer også fremhæves.

Implementering

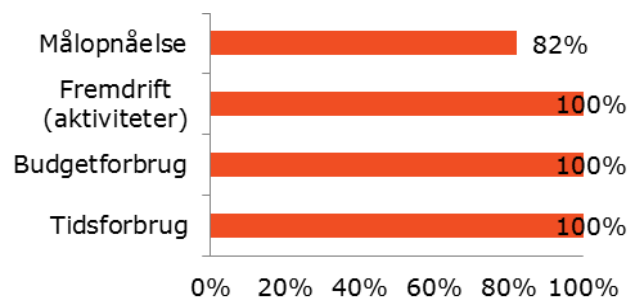

Cowi vurderer et projekt på seks faste evalueringsparametre. Figuren ovenfor viser, hvordan Folkemødet 2014-2015 scorer på disse parametre.

Evaluators konklusion er, at projektet er veltilrettelagt, hvilket bl.a. kan tilskrives en god projektledelse med stort overblik og god inddragelse af samarbejdspartnere. Den generelle

opfattelse blandt de adspurgte virksomheder er, at afholdelsen af Folkemødet i høj grad understøtter udviklingen af erhvervslivet på øen.

Målopnåelse

Projektet har opnået en tilfredsstillende resultatopnåelse. Projektet overpræsterer på alle aktivitetsmål, hvilket i høj grad hænger sammen med, at projektet er lykkedes med at øge Folkemødets omfang i højere grad end forventet. Målopfyldelsen for outputmålene på 82 % er fin og trækkes primært ned af, at arrangørernes tilfredshed med de fysiske rammer ligger lidt under det målsatte.

Effektvurdering

Evaluators dataindsamling peger på, at Folkemødet overordnet har haft en positiv påvirkning på erhvervslivet. De adspurgte virksomheder og erhvervsorganisationer peger på, at Folkemødet har stor betydning for markedsføring og kendskab til Bornholm. Samtlige af de adspurgte vurderer, at Folkemødet skaber genbesøg til Bornholm.

Af svarene på spørgeskemaet, som evaluator har sendt ud, fremgår det, at 8 % af virksomhederne forventer, at Folkemødet vil føre til et forbedret potentiale for vækst, mens 33 % vurderer, at de allerede har opnået vækst som følge af Folkemødet.

I nedenstående tabel vises virksomhedernes gennemsnitlige forventning til effekten af Folkemødet. Det store tal i forventet antal gæster trækkes op af en virksomhed, der har meget store forventninger. Uden denne virksomhed ville gennemsnittet i stedet ligge på 1.024 gæster (realistisk forventning).

Virksomhedernes gennemsnitlige realistiske forventning til effekten af projektet

Stigning i årlig omsætning	0,3 mio. kr.
----------------------------	--------------

Gæster	3.108
--------	-------

Antal nyansatte	2,1
-----------------	-----

Evaluators anbefalinger

Evaluator har 4 anbefalinger og læringspunkter, som man vil pege på baggrund af evalueringen.

Anbefaling 1: Projektsekretariatet kan med fordel overveje, hvordan markedsføringen af og afholdelsen af Folkemødet i højere grad kan benyttes til at styrke Bornholms attraktionsværdi

for potentielle tilflyttere og nye medarbejdere. Det kunne f.eks. være en mulighed at foretage en segmentanalyse af, hvilke befolkningsgrupper erhvervslivet på Bornholm primært kunne drage nytte af.

Anbefaling 2: Styrk fokus på erhvervsinteresser i monitorering og evaluering. Mål f.eks. på stigende turisme, herunder overnattende gæster, større omsætning på restaurationer, omfanget af bookinger af konferencelokaler og efterspørgslen på bornholmske produkter og fødevarer i andre dele af Danmark. I samarbejde med relevante erhvervsaktører kunne man med fordel også udsende et spørgeskema til relevante bornholmske virksomheder forud for Folkemødet for at samle op på ønsker og få input til idegenerering fra erhvervslivet.

Anbefaling 3: Etabler Folkemødet som en forening. Det gøre det muligt at generere indtjening til afholdelsen ved at Folkemødet selv kan stå for en del af salget under selve afviklingen af mødet. En større del af opgaverne vil også kunne løftes af frivillige.

Anbefaling 4: Styrk erhvervsfokus for programindikatorer. For reelt at kunne måle projektets resultatskabelse i et erhvervsperspektiv bør der udarbejdes indikatorer med fokus på det lokale erhvervslivs udbytte, f.eks. stigning i virksomhedernes omsætning og medarbejderantal, antallet af besøgende til Bornholm eller efterspørgslen efter bornholmske produkter.

Vurdering

Sekretariatet bakker op om disse anbefalinger og anbefaler desuden, at man samarbejder tæt med Destination Bornholm, Business Center Bornholm og andre relevante erhvervsfremmeaktører om en opfølgning på dem, da der er tale om generelle effekter for Bornholm og snitflader til andre projekter.

Det anbefales at man ved en evt. ny bevilling til Folkemødet indtænker anbefalingerne, således at der i højere grad bliver målt på Folkemødets effekter på erhvervslivet, og at effekterne i højere grad anvendes målrettet i andre indsatser som f.eks. tilflytterindsatsen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 7: Business Center Bornholm - Evaluering 2015

Bilag

04 - BCB slutevaluering

Åbent punkt

7 Business Center Bornholm - Evaluering 2015

24.10.00P23-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	4	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	7	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Vækstforums aftale med Business Center Bornholm (BCB) om at tilbyde lokale erhvervsfremmeaktiviteter til erhvervslivet i 2015, er netop evalueret.

Overordnet er det evaluators vurdering, at "BCB er en veldrevet organisation med dygtige konsulenter, som leverer rådgivning og aktiviteter til de bornholmske virksomheder, der betegner aktiviteterne som værdifulde og relevante."

Evaluator pointerer dog også, at målsætningerne om vækst i virksomhederne forudsætter at BCB følger systematisk op på de virksomheder, som henvises til væksthuseforløb eller andre intensive vækstforløb.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum tager evalueringen af BCB til efterretning og så vidt muligt indarbejder anbefalingerne i den kommende handlingsplan og kontrakt med Vækstforum.

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 4:

Evalueringen af Business Center Bornholm blev taget til efterretning og sagen videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum tager evalueringen af BCB til efterretning og så vidt muligt indarbejder anbefalingerne i den kommende handlingsplan og kontrakt med Vækstforum.

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 4:

Evalueringen af Business Center Bornholm blev taget til efterretning og sagen videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at evalueringen af Business Center Bornholm tages til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

BCB skal jf. beskrivelsen i udviklingskontrakten medvirke til at "bevare, udvikle og skabe arbejdspladser på Bornholm".

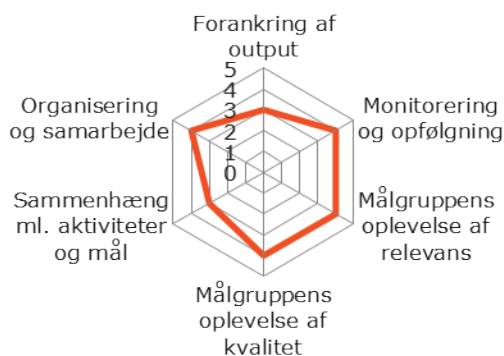
Det skal ske gennem en opsøgende og proaktiv erhvervsservice, som omfatter dels individuelle aktiviteter så som screening af og 1:1 sparring med virksomhederne om udviklingsmuligheder, dels kollektive aktiviteter (informationsmøder, workshops og kurser). Samtidig er det et vigtigt formål med BCB at identificere og henvise virksomheder med vækstpotentiale til videre vækstforløb hos eksempelvis Væksthus Hovedstaden der grundet lovgivningen om lokal erhvervsfremme, har mulighed for mere intensive forløb med vækstvirksomheder end BCB.

Vækstforums bidrag til BCB udgjorde 3,25 mio. kr. i 2015. Hertil bidrog kommunalbestyrelsen med 1,5 mio. kr. og det bornholmske erhverv med 300 t.kr.

Implementering

Evaluators konkluderer, at BCB har fokus på kortlægning af virksomhedernes behov, hvilket sker via systematisk registrering i en database. Ikke mindst har BCB fokus på at vurdere virksomhederne ud fra deres organisatoriske kapacitet ("kan") og deres vilje til vækst ("vil").

Tilfredsheden med alle aktiviteter følges tæt via BCB's egen mini-survey, hvormed BCB sikrer sig løbende feedback.

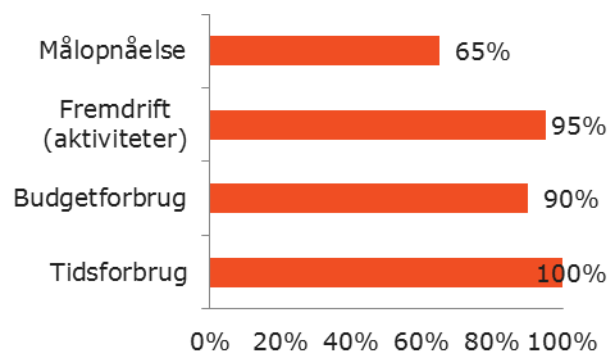

Målopnåelse

I forhold til de opstillede kvantitative målsætninger for BCB's udviklingskontrakt i 2015 har evaluators opgjort at BCB ift. sine outputmål har nået en målopnåelse på 65 %. Der skal dog nævnes at beregningsmetoden – efter Vækstforumsekretariatets opfattelse – kan diskuteres. En anden beregning vil give en målopfyldelse på 75 %.

BCB generelt har dog opfyldt – eller overopfyldt – i forhold til målsætningerne om sparring/vejledning af virksomheder. Derimod er det i mindre grad lykkedes at få det ønskede antal deltagere igennem de såkaldte vækstforløb.

Særligt i iværksætter-kategorien, hvor ingen således har været gennem et vækstforløb (målsætning om 10). Her har BCB imidlertid gjort sig den erkendelse, at en forretningsplan typisk vil være en forudsætning for vækstforløbene. Evaluator konstaterer, at BCB er meget opmærksomme på diverse målsætninger og omhyggeligt monitorerer fremdriften.

Effektvurdering

Evaluator konstaterer, at det ikke er realistisk at forvente, at BCB's interaktion med virksomhederne *direkte* fører til vækst, som kan aflæses i virksomhedernes konkrete vækstforventninger. Typisk er BCB en "first entry" ind i erhvervsfremmesystemet, som kan geare virksomhederne til vækst, særligt via Væksthuset og andre længerevarende programmer.

Tabellen viser dog, at BCB medvirker til at styrke en del af virksomhedernes *forudsætninger* for vækst. Blot 23 % har dog en positiv forventning til konkret vækst i omsætning som følge af samarbejdet med BCB. Denne andel vil formentlig kunne øges gennem et tættere parløb med Væksthuset, hvilket diskuteres i evaluators anbefalinger.

Andel af virksomhederne, der angiver at...

(N = 61)

BCB har gjort virksomheden bedre i stand til at implementere nye tiltag	48 %
virksomheden har fået højere vækstambitioner end før samarbejdet med den indledte samarbejde med BCB	23 %
have styrket sine forudsætninger for overlevelse via samarbejdet med BCB	40 %

Evaluators anbefalinger

På baggrund af evalueringen har evaluator følgende syvanbefalinger og læringspunkter:

Anbefaling 1: Styrk indsatsen for opfølgning på henvisninger af virksomheder

En tæt koordination med de øvrige aktører i erhvervsfremmesystemet er afgørende.

BCB har i forvejen en tæt ugentlig dialog med Væksthusets lokale medarbejder, hvor enkeltvirksomheder drøftes. Imidlertid ser evaluator et potentiale i at sætte endnu større fokus på BCB's opfølgning på virksomheder, som man tidligere har henvist til et Væksthusforløb. BCB's rolle bør være at have en længerevarende kontakt til de enkelte bornholmske virksomheder og være bekendte med deres behov efterhånden, som de kravler op af udviklingsstigen.

Anbefaling 2: Overvej fælles virksomhedsbesøg med klynger og fagorganisationer

"Sambesøg" hos virksomhederne med repræsentanter fra erhvervsklynger og fagorganisationer vil primært være til gavn for virksomhederne, som i endnu højere grad vil opleve en 360 graders rådgivning – både ift. rent branchemæssige input, men samtidig også den mere generelle støtte og rådgivning, som BCB leverer. I den forbindelse kan man sagtens tænke "ud-af-øen" og invitere nationale klyngeorganisationer med hovedsæder andre steder i landet på virksomhedsbesøg på Bornholm.

Anbefaling 3: Fokusér på så konkrete emner som muligt for at sikre relevans

Deltagerne i aktiviteterne roser generelt niveauet, men efterspørger at der fokuseres på få, specifikke udfordringer inden for et bestemt tema frem for en mere overordnet gennemgang af temaet. Enkelte deltagere efterspørger et tydeligere afsæt i en behovsafdækning blandt deltagerne. En interviewdeltager foreslog dog, at BCB i højere grad inddrager virksomhederne i vurdering af indholdet af de kollektive aktiviteter, f.eks. gennem et "brugerpanel".

Anbefaling 4: Forventningsafstem i forhold til det forventede udbytte

Flere deltagere har efterspurgt en bedre "varedeklaration" af de arrangementer, de har været inviteret til. Dette gælder også nogle af de Væksthus-forløb, som de har været henvist til. Det er evaluators erfaring, at "bedre varedeklaration" altid vil være efterspurgt næsten uanset, hvor meget man gør ud af dette. Konkret anbefales det, at BCB fremadrettet forsøger at styrke formidlingen af, *hvilket* udbytte virksomhederne kan forvente at tage sig med hjem frem for en beskrivelse af aktiviteten.

Anbefaling 5: Facilitér networking

BCB gav udtryk for, at man på flere forskellige måder havde forsøgt at danne netværk – uden at det blev bakket op af virksomhederne. I forbindelse med evalueringen er der dog fremkommet konkrete ønsker, som evaluator opfordrer til at overveje: I forlængelse af anbefaling 3 har flere virksomheder nemlig udtrykt ønske om, at både den individuelle sparring og de kollektive arrangementer kunne bruges til at identificere virksomheder med fælles/lignende konkrete udfordringer. Et uformelt netværk givet mulighed for, at en gruppe af virksomheder kan om konkrete problematikker/udfordringer 1-3 gange som opfølgning på et BCB-forløb. Dette forudsætter at BCB faciliterer mødet.

BCB har oplyst, at de er opmærksomme på dette behov og arbejder videre med opgaven.

Anbefaling 6: Udnyt Greater Copenhagen samarbejdet

Efter evaluators vurdering har Bornholm via sin geografiske placering ift. Sjælland og Skåne en unik mulighed for at placere sig centralt i samarbejdet. BCB har dog ikke umiddelbart gjort sig tanker om, hvordan man får mest mulig ud af samarbejdet. Evaluator opfordrer derfor til, nærmere end anbefaler, at BCB tænker innovativt og overvejer Bornholms muligheder for at få værdi af samarbejdet.

Anbefaling 7: Opstil output-mål

Evaluators konkluderer, at BCBs konsulenter reelt arbejder for at tilføje virksomhederne merværdi gennem råd, sparring, henvisninger med mere. Samtidig anbefales, at det kunne styrke både BCBs fokus i resultatskabelsen, Vækstforums muligheder for opfølgning, samt den gensidige forventningsafstemning, at opstille flere egentlige output-mål fremfor aktivitetsmål.

Evalueringssetup

Som et af de første af Vækstforums projekter, er aftalen med BCB, 2015, blevet evalueret af Cowi. Cowi blev i efteråret 2015 valgt som evaluator for samtlige projekter, der medfinansieres af de regionale vækstfora i perioden 2014-2017.

Cowi's evalueringer foretages efter en fast skabelon. De baseres på et evalueringsdesign, som tilrettes til det enkelte projekt ved projektstart. Cowi foretager ved projektets afslutning en vurdering af projektets implementering, målopnåelse og effektvurdering. Dette baseres primært på projektets egne afrapporteringer, fokusgruppeinterviews, interview af projektledelsen og en survey blandt deltagere og/eller interessenter i projektet. På den baggrund udarbejdes en rapport, hvor evt. forbedringspotentialer og læringer også fremhæves.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 8: Destination Bornholm - Evaluering 2015

Bilag

Destination Bornholm, slutevaluering

Åbent punkt

8 Destination Bornholm – Evaluering, 2013-2015

24.05.00P23-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	5	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	8	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Vækstforums aftale med Destination Bornholm om at tilbyde lokale erhvervsfremmende aktiviteter til turismeerhvervet i 2013-2015 er netop evalueret.

Overordnet er det evaluators vurdering, at Destination Bornholm er en professionelt drevet organisation med et tydeligt medlemsfokus i arbejdet med udviklingskontrakten, og alle erfaringer og output under udviklingskontrakten er forankret i Destinationen.

Evaluator konkluderer, at der er en logisk sammenhæng mellem de konkrete aktiviteter og det tilsigtede output, om end det er vanskeligt at isolere den effekt, som Destinationens udviklingskontrakt har skabt.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum tager evalueringen af Destination Bornholm til efterretning og så vidt muligt indarbejder anbefalingerne i den kommende handlingsplan og kontrakt med Vækstforum,
- at der aftales et møde mellem vækstforums formandsskab og direktør og bestyrelsesformand for Destination for at afklare Destination Bornholms rolle i den strategiske udvikling af turismen.

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 5:

Evalueringen af Destination Bornholm blev taget til efterretning og videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget. Der forventes afholdt møde som indstillet.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at evalueringen af Destination Bornholm tages til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

Destination Bornholm har overordnet to formål: a) Branding/markedsføring af Bornholm og b) udvikling af turismeproduktet. Det er især sidstnævnte at Vækstforums økonomiske bidrag anvendes til, med det formål at skabe vækst på Bornholm ved at tiltrække flere turister til øen, særligt uden for sæsonen.

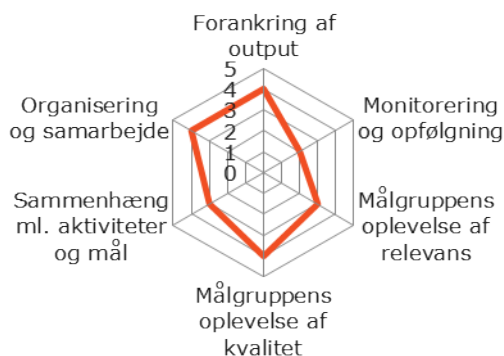
Bevillingen 2013-2015 er en fortsættelse af den udviklingskontrakt, som Vækstforum tidligere har haft med Destination Bornholm. Derved fortsætter de ydelser/aktiviteter, som Destinationen har leveret på den foregående kontrakt, samt suppleres med aktiviteter vedrørende temaudvikling og en tovholderfunktion i forhold til analyseopgaver på turismeområdet.

Destination Bornholm omfatter et stort antal interessenter – private, offentlige og politiske – hvilket afspejles i finansieringskilderne, hvor udviklingskontrakten de seneste år har udgjort op til 25 % af Destinationens årlige finansielle grundlag. Således finansieres de dele af Destinationens arbejde, som ligger uden for udviklingskontrakten, af andre bidragsydere.

Vækstforums bidrag til Destination Bornholm udgjorde 6.315.000 kr. i 1. juli 2013 - 31. dec. 2015.

Implementering

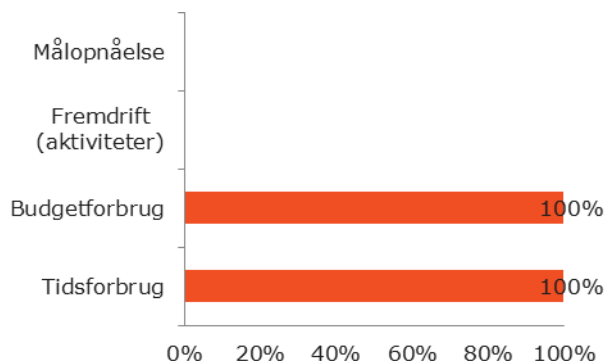
Evaluatoren konkluderer, at der er en logisk sammenhæng mellem de konkrete aktiviteter og det tilsigtede output, om end det er vanskeligt at isolere den effekt, som Destinationens udviklingskontrakt har skabt. Destinationens bidragsydere oplever en høj kvalitet af Destinationens arbejde, og giver generelt udtryk for, at selve branding af Bornholm er vigtig for dem. I forhold til det virksomhedsnære udbytte spiller Destinationen ikke en lige så vigtig rolle for den enkelte aktør. Destinationen samler ikke systematisk input fra sine bidragsydere (f.eks. via survey) og benytter derfor alene den løbende uformelle kontakt til bidragsyderne som input til det fremadrettede arbejde.

Målopnåelse

Det er ikke muligt at give en objektiv vurdering af, om Destinationen på hver enkelt aktivitet i tilstrækkelig grad har levet op til udviklingskontrakten samt skabt det forventede udbytte idet udviklingskontrakten ikke indeholder kvantitative målsætninger for aktiviteter og output.

Ifølge ledelsen i Destination Bornholm har fremdriften for udviklingskontraktens aktiviteter været tilfredsstillende, og ledelsen kan konkret redegøre for, hvordan de forskellige hovedaktiviteter er blevet gennemført.

Effektvurdering

Som nævnt ovenfor, er der ikke i udviklingskontrakten fastlagt kvantitative effektmålsætninger. På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen er det tydeligt, at en del af bidragsyderne har udfordringer med direkte at tilskrive Destinationens arbejde en konkret forventning om fremtidig vækst.

I tabellen nedenfor fremgår bidragsydernes gennemsnitlige forventning til stigningen i årlige gæster i deres egen virksomhed/organisation. Dette tal bør dog ikke summeres på tværs af bidragsydernes individuelle forventninger, da det må forventes at være de samme mennesker, der besøger flere forskellige bidragsydere.

Deltagervirksomhedernes gennemsnitlige forventning til stigning i det årlige antal gæster	
Gennemsnitlig realistisk forventning	1.704 gæster

Evaluators anbefalinger

På baggrund af evalueringen har evaluator følgende fire anbefalinger og læringspunkter.

Anbefaling 1: Årlig opsamling af information blandt bidragsyderne

Evaluator anbefaler at Destinationen hvert år udsender et onlinespørgeskema til samtlige bidragsydere med det formål at indsamle information om, hvorvidt Destinationen tilfører virksomhederne det, de har behov for med henblik på at kunne realisere vækstpotentialet, samt om virksomhederne har input til det fremadrettede arbejde.

Anbefaling 2: Tydeliggør samspil og finansieringskilder

Interview med bestyrelsen og ledelsen tyder på, at de forskellige finansieringskilder kan være udfordrende at arbejde med, da f.eks. det politiske niveau kan have andre forventninger til Destinationen end bidragsyderne, som reelt er dem, der vil få det mest konkrete udbytte af Destinationens arbejde. Evaluator forslår derfor, at Destinationen overvejer at tydeliggøre endnu mere over for det politiske niveau og evt. andre interessenter, der ikke indgår i turisterhvervet, a) hvad de forskellige kilder finansierer og b) hvilken værdi det har, at branding og produktudvikling supplerer hinanden. I forbindelse med interviewene har Destinationens ledelse tydeligt kunne redegøre for sammenhænge og rationaler, og det er muligt, at dette blot skal kommunikeres mere målrettet ud af organisationen.

Anbefaling 3: Undersøg muligheden for projektmidler

30 % af de respondenter, der har besvaret spørgeskemaet, har benyttet skemaet til at give udtryk for et ønske om, at Destinationen får tilført flere offentlige ressourcer med henblik på at øge sit aktivitetsniveau indenfor såvel produktudvikling som branding. En mulighed for at tilføre flere midler til området kunne være at søge yderligere projektmidler, f.eks. fra Regionalfonden, til udviklingsprojekter blandt det brede turisterhverv.

Anbefaling 4: Fastlæg målsætninger

Destinationens funktion som koordinerende led i det bornholmske turisterhverv samt arbejdet med branding af Bornholm kan umiddelbart være vanskelig at måle på meningsfulde aktivitets-, output- og effektmål. Evaluator anbefaler dog, at Destinationen i samarbejde med bevillingsgiver fastlægger mere konkrete målsætninger for den efterfølgende udviklingskontrakt. Dette vil være fordelagtigt for begge parter, da det vil blive tydeliggjort, hvad Destinationen forventes at skabe, samt sætter Destinationen i stand til at dokumentere sin fremdrift.

Evalueringssetup

Som et af de første af Vækstforums projekter, er aftalen med BCB, 2013-2015, blevet evalueret af Cowi. Cowi blev i efteråret 2015 valgt som evaluator for samtlige projekter, der medfinansieres af de regionale vækstfora i perioden 2014-2017.

Cowis evalueringer foretages efter en fast skabelon. De baseres på et evalueringsdesign, som tilrettes til det enkelte projekt ved projektstart. Cowi foretager ved projektets afslutning en vurdering af projektets implementering, målopnåelse og effektvurdering. Dette baseres primært på projektets egne afrapporteringer, fokusgruppeinterviews, interview af projektledelsen og en survey blandt deltagere og/eller interessenter i projektet. På den

baggrund udarbejdes en rapport, hvor evt. forbedringspotentialer og læringer også fremhæves.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 9: Effektivurdering af Bornholms Vækstforums projekter, 2007-2013

Bilag

Notat Faktabaseret monitorering og effektivurdering af Bornholms Vækstforums strukturfondsprojekter 2007-2013

Åbent punkt

9 Effektivurdering af Bornholms Vækstforums projekter, 2007-2013

24.10.00G01-0158

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	6	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	9	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til orientering

Erhvervs- og beskæftigelsesudvalget til orientering

Resumé

Hovedparten af de erhvervsudviklingsprojekter, som medfinansieres med strukturfondsmidler (Regionalfonden og Socialfonden) og regionale erhvervsudviklingsmidler sigter på at skabe vækst og beskæftigelse i private virksomheder. Regionerne, Bornholms Regionskommune, Danmarks Statistik og Erhvervsstyrelsen følger systematisk og faktabaseret op på, om indsatsen har de ønskede effekter på vækst og jobskabelse i den private sektor.

Effektivurderingen indikerer at beskæftigelsen i de 184 deltagervirksomheder fra projekter igangsat i 2007 til 2009, er omkring 200 fuldtidsstillinger højere i 2. halvår 2014, end den ville have været, hvis virksomhederne *ikke* havde deltaget i regional- og socialfondsindsatsen.

Umiddelbart tyder målingen ikke på, at projekterne igangsat i 2010 og 2011 endnu har haft en effekt på de deltagende virksomheders beskæftigelse.

Projekterne er afsluttede på nuværende tidspunkt, så det er alene de efterfølgende effekter denne måling omhandler.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at orienteringen godkendes.

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 6:

Vækstforum godkender orienteringen, og anmoder Vækstforumsekretariatet om, at:

- finde en metode, hvorved der løbende kan måles på væksten i de bornholmske virksomheder,
- indhente og fremføre data, der muliggør en sammenligning med de øvrige regioner,
- identificere de aktiviteter, der vurderes til at have den største effekt.

Sagen videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til orientering.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

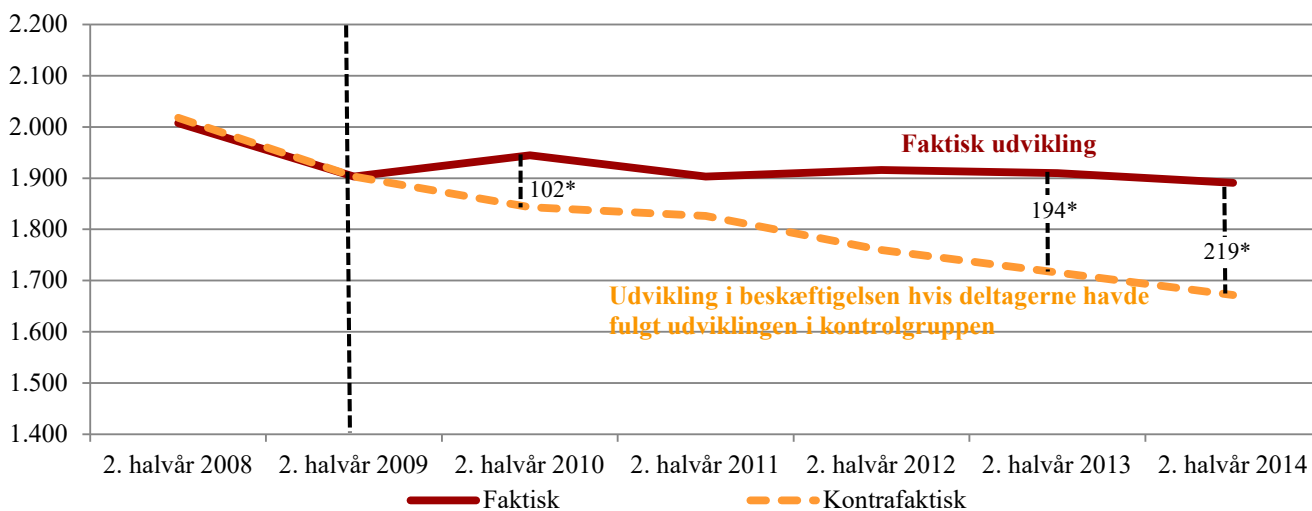
I nærværende effektvurdering måles på udviklingen i a) beskæftigelse og b) omsætning i virksomheder, der har deltaget i regional- og socialfondsprojekter igangsæt af Bornholms Vækstforum.

Der måles på to gruppe af projekter:

- Projekter igangsæt fra 2007 til 2009 hvor der indgår i alt 184 private virksomheder, og
- Projekter igangsæt i 2010 og 2011 hvor der indgår 104 private virksomheder.

Beskæftigelse: Effektivurderingen indikerer at beskæftigelsen i de 184 deltagervirksomheder fra projekter igangsæt i 2007 til 2009, er omkring 200 fuldtidsstillinger højere i 2. halvår 2014, end den ville have været, hvis virksomhederne *ikke* havde deltaget i regional- og socialfondsindsatsen.

Projekter 2007-2009: Faktisk og kontrafaktisk udvikling i beskæftigelsen i deltagervirksomhederne samt estimeret jobskabelse (antal fuldtidsbeskæftigelse), 2. halvår 2008-2. halvår 2013

De estimerede effekter for de fem tidshorisonter skal hver især ses som et udtryk for den samlede effekt på beskæftigelsen efter henholdsvis 1 år, 2 år, 3 år, 4 år og 5 år – tallene kan altså ikke lægges sammen på tværs af år.

Umiddelbart tyder målingen ikke på at projekterne igangsæt i 2010 og 2011 endnu har haft en effekt på de deltagende virksomheders beskæftigelse.

Omsætning: Kun på helt kort sigt (efter 1 år) og kun blandt deltagervirksomhederne fra projekter igangsat i 2007 til 2009, findes en statistisk signifikant forskel på andelen af virksomheder med positiv vækst i omsætningen i deltagergruppen og kontrolgruppen.

Effektvurderingen tyder ikke på, at projekterne har haft effekt på deltagervirksomhedernes omsætning i den periode målingen berører. Kun på helt kort sigt (efter 1 år) og kun blandt deltagervirksomhederne fra projekter igangsat i 2007 til 2009, findes en statistisk signifikant forskel på andelen af virksomheder med positiv vækst i omsætningen i deltagergruppen og kontrolgruppen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 10: Opstart af de sidste indsatser under strukturfondene

Bilag

Kommunikations og handlingsplan ved opstart af nye indsatser under Socialfonden og Regionafonden

Åbent punkt

10 Opstart af de sidste indsatser under strukturfondene

00.03.04G01-0083

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	8	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	10	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

På mødet den 29. september 2014 besluttede Vækstforum at igangsætte en række strukturfondsindsatser, idet et par af dem skulle vente på, at den nye erhvervsudviklingsstrategi blev vedtaget. Strategien er vedtaget, og det er nu nødvendigt at åbne op for de sidste indsatser i henhold til en hensigtsmæssig disponering af strukturfondsmidlerne. Vækstforum skal på dette møde træffe beslutning om at åbne for indsatserne samt drøfte forslag til lancering af indsatserne.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller

- at der indkaldes projektforslag til en indsats under Regionalfondens Prioritet 3: Energi- og ressourceeffektive SMV'er,
- at der indkaldes projektforslag til en indsats under Socialfondens Prioritet 4b: Erhvervsfaglig uddannelse af voksne og videregående uddannelser,
- at Vækstforum drøfter forslag til kommunikations- og handleplan for de nye indsatser (se bilag).

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 8:

Vækstforum beslutter at iværksætte, som indstillet og godkender forslag til kommunikations- og handleplan. Sagen videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Regionalfondens Prioritet 3: Energi- og ressourceeffektive SMV'er

Der er afsat 6,4 mio.kr. til denne indsats i 2014-2020. Programmet kræver en operatør. Midlerne kan anvendes til et rammeprogram for rådgivning om og implementering af grønne forretningsmodeller i små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Forretningsmodellen skal kortlægge de økonomiske og miljømæssige gevinster ved forbedret ressource- eller energianvendelse. Endelig kan der ydes tilskud til investeringer i maskiner og udstyr i forbindelse med realisering af den grønne forretningsmodel.

Den grønne forretningsmodel kan både udarbejdes for en enkelt SMV eller flere SMV'er i fællesskab (grøn industrisymbiose).

Erhvervsudviklingsstrategien Vilje til vækst 2015-2020 tilsiger, at Vækstforum vil igangsætte energi- og ressourceeffektiviseringsaktiviteter med henblik på et reduceret ressourceforbrug og en reduceret CO² udledning.

Vækstforumsekretariatet anbefaler derfor, at disse aktiviteter iværksættes under dette indsatsområde.

Socialfondens Prioritet 4b: Erhvervsfaglig uddannelse af voksne og videregående uddannelse

Der er afsat ca. 15,1 mio. kr. til prioritet 4, som er delt i 2 indsatsområder. Vækstforum har tidligere besluttet at anvende 10 mio. kr. til prioritet 4a: Erhvervsuddannelser, og der er åbnet for ansøgninger til denne indsats.

Sekretariatet anbefaler, at Vækstforum også åbner op for prioritet 4b og dermed for anvendelsen af alle midler på denne prioritet. For at give størst mulig fleksibilitet anbefales det, at der ikke bindes faste beløb til de enkelte indsatsområder under prioritet 4.

Midlerne under prioritet 4b kan bruges til projekter, der giver voksne ansatte eller ledige en erhvervskompetencegivende uddannelse, dvs. en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse.

Til sammenligning kan Socialfondens prioritet 1, hvor projekt Viden og Vækst er bevilget, støtte en tilpasning af arbejdsstyrkens kompetencer til forandringer, men ikke støtte uddannelser, der giver et højere uddannelsesniveau.

Projekter under prioritet 4b skal være forankret hos en operatør. Målgruppen er voksne beskæftigede såvel som ledige der har behov for uddannelsesløft til en erhvervsfaglig uddannelse.

Aktiviteter, som operatøren kan få støtte til under prioritet 4b, kan f.eks. være:

- Uddannelse i SMV'er, inkl. opsøgende arbejde overfor SMV'er om mulighederne for kompetenceafklaring og erhvervskompetencegivende uddannelse af medarbejderne.
- Screening af SMV'ers uddannelsesbehov og tilrettelæggelse af erhvervskompetencegivende uddannelsesforløb.
- Udvikling af fleksible forløb der gør det nemmere og mere attraktivt at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse i kombination med beskæftigelse, herunder anvendelse af jobrotation.
- Samarbejde mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner om uddannelses tilbud målrettet virksomheder, brancher eller klynger.

- Videregående uddannelser der imødekommer udviklingstendenser i brancher eller klynger.
- Tiltrækning af højtuddannet udenlandsk arbejdskraft.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Punkt 11: Ansøgning: Oplevelsesnetværk Bornholm

Bilag

Ansøgning INVIO - Oplevelsesnetværk Bornholm

Åbent punkt

11 Ansøgning: Oplevelsesnetværk Bornholm

24.05.10Ø39-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	10	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	11	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Aalborg Universitet, ved Invio - Innovationsnetværk under Styrelsen for Forskning og Innovation ansøger Bornholms Vækstforum om 650.000 kr. af de regionale udviklingsmidler til at facilitere " Oplevelsesnetværk Bornholm" i perioden 1. marts 2016 – 31. dec. 2017. Det samlede budget er 1,3 mio. kr.

Projektets formål er at "kickstarte et længerevarende samarbejde mellem bornholmske virksomheder og institutioner om udviklingen af nye oplevelsesydelser".

Det skal gøre Bornholm mere attraktivt at besøge hele året og føre til vækst i økonomi og jobs. Samarbejdet har innovation og oplevelsesøkonomi som omdrejningspunkt.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum drøfter ansøgningen.

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 10:

Vækstforum indstiller projektet til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, under forudsætning af, at ansøger lægger nedenstående fire bemærkninger til grund for projektet:

1. Der skal ske en afklaring af, hvorvidt det giver mening at inddrage større virksomheder på feltet, eller om det er mest hensigtsmæssigt, at afgrænse interessentkredsen til små virksomheder.
2. Der skal sikres, at der er en tæt koordination til arbejdet i Destination Bornholm.
3. Der skal sikres, at der er en tæt koordination til arbejdet i BCB, der fortsat vil være den aktør, der varetager den virksomhedsudviklende del af projektet.
4. Der skal hovedsageligt være fokus på den produktudviklende dimension i projektet. Ikke på markedsføringsdelen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At projektet godkendes, forudsat ansøger lægger Vækstforums 4 bemærkninger til grund for projektet

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Indstillingen godkendt

Sagsfremstilling

Projektet henvender sig til bornholmske virksomheder og institutioner, der har vilje til at ville udvikle sig og skabe nye kommercielle oplevelser på Bornholm. Interessenterne beskæftiger sig med oplevelselementer inden for flere genrer: Bl.a. attraktioner, overnatning, teknik, natur, transport, museer, fødevarer, sundhed og servicebranchen. Ifølge ansøger vil virksomheder i netværket få gavn af individuel og samlet innovationslæring, videnopbygning og videndeling.

Ansøger fremfører, at projektets langsigtede effekter vil være: Nye (oplevelses) produkter, flere jobs, forøget omsætning, et stærkere brand for Bornholm.

På kort sigt er aktivitetsmålene, at:

- 20 virksomheder og institutioner har fået tilført ny viden, inspiration og erfaring med at arbejde i åbne innovationsprocesser om oplevelsesbaseret innovation og forretningsudvikling,
- der udvikles 1-2 fælles oplevelseskoncepter og 30-40 nye virksomhedsindividuelle oplevelsesideer.
- virksomhederne får nye netværkskontakter fagligt, økonomisk og markeds-mæssigt, så sandsynligheden for, at deres projekter efterfølgende bliver realiseret, øges.

På lidt længere sigt er målene:

- et fortsættende formelt samarbejde mellem deltagerne i organiseret form
- at deltagerne oplever udviklingsmæssige og faglige synergier i samspejlet med de andre virksomheder
- at hidtil måske mindre profilerede virksomheder med deres specielle indhold og indsigt har bidraget til udviklingen af nye oplevelsesprodukter, som rejsearrangører kan "pakke" i 3-4-dages ture, med udgangspunkt i en temaspecifik grund til at besøge Bornholm
- udviklingen af nye oplevelsesprodukter og -ydelser i de enkelte virksomheder, der manifesterer Bornholm som en oplevelses-ø.
- at flere medarbejdere får beskæftigelse i længere sammenhængende perioder på samme arbejdsplads eller i et samarbejde arbejdspladserne imellem.
- at potentielle iværksættere med kreative ideer kommer frem i lyset og udfordrer og beriger netværkssamarbejdet, så nye oplevelser og virksomheder udvikles og etableres.

På den baggrund vurderer ansøger, at projektets kortsigtede effekter vil være: Øget innovativ kompetence hos deltagerne; nye vinkler på deltagernes forretningsmodeller; partnerskaber og ideer til konkrete udviklingsprojekter.

Målene skal realiseres gennem følgende hovedaktiviteter:

1. Identifikation af virksomheder, øvrige interessenter, både allerede kendte, men også ikke-kendte for deres potentielle bidrag til netværket. Anslået antal er omkring 20 virksomheder.
2. Faciliteret udvikling af en fælles kort- og langsigtet vision for "Oplevelsesnetværk Bornholm".
3. Faciliteret idéudvikling af produkter og tjenester på basis af den enkelte oplevelsesvirksomhed med udvælgelsen/prioriteringer af innovationstiltagene og ønskede samarbejder.
4. Udarbejdelse af udviklings- og vækstplaner for den enkelte virksomhed og for hele netværket.
5. Løbende tilførsel af viden, kontakter og inspiration til netværket både af teknologisk art og i relation til forretningsmodellen.
6. Opbygning af netværk omkring og ydes support til udviklingen af de konkrete pakkeløsninger og fællesprodukter på tværs af oplevelsesvirksomhederne.
7. Opfølgende innovationsseminarer på enkeltprojekter og fællesprojekter.
8. Erfaringsopsamling, ny vision og strategi for videreførelse af samarbejdet.

Projektet veksler mellem at se helhedsorienteret på det fælles arbejde og fokuseret på den enkelte deltagers muligheder. Hvor det er muligt vil indsatsen blive suppleret med ansøges øvrige kompetencer og projekter (fx Innovationsagenter, rådgivere i InnoBooster ansøgninger, etc.).

Interessenter:

Invio har underskrevne interessetilkendegivelser fra:

- Bornholmertårnet
- Bornholms Tekniske Samling
- Bornholms Travselskab
- Brændesgårdshaven
- Elleshøj Feriecenter
- Gudhjem Golfklub Rø
- LOF
- Martin Andersens Nexøs Mindestuer
- Nexø Museum
- Aakirkebyhallens Travcafé

Organisering

Invio ønsker i en periode at agere som en ekstra ressource/katalysator, der kan hjælpe med at skabe fornyelse i det bornholmske samfund. Derfor etableres en følgegruppe omkring projektet, med deltagelse af andre erhvervsfremmeaktører og 1-2 repræsentanter fra virksomhederne. Projektgruppen skal skabe synergieffekt, sikre koordinering af aktiviteter og fastholde kommitment fra virksomhederne. I følgegruppen indgår, foruden Invio, BCB, Destination Bornholm, CRT, BRK/Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse plus 1-2 endnu ikke udpegede repræsentanter fra oplevelsesvirksomhederne. Blandt de fremadrettede koordinationer har Invio aftalt med Gaarden/Gourmet Bornholm, at der holdes tæt kontakt de to imellem for at koordinere mulige fælles indsatsområder.

Vurdering

Vækstforumsekretariatet vurderer, at ansøgers organisation rummer de rette resurser og faglige kompetencer til at kunne inspirere og skabe nye initiativer blandt øens synlige og mindre synlige oplevelsesaktører. Dermed vil projektet bidrage til Vækstforums strategiske ønske om at transformere Bornholm fra "Sæt-i-gang-land" til "Initiativ-land", hvor vækst er et fælles ansvar og flere løfter i flok, således som det er beskrevet i Vækstforums Erhvervsudviklingsstrategi.

Projektet supplerer Destination Bornholm koordinerende produktudviklingsaktiviteter, der primært er rettet mod outdoor-turisme.

Det er et plus, at ansøger vil basere sine aktiviteterne på erfaringerne fra Væksthus Hovedstadsregionens projekt "Oplevelsesunivers", der blev gennemført på Bornholm i perioden 2012-2014.

Netværkets aktiviteter skal være med til at afbøde vækstbarrieren: "... at de bornholmske virksomheder i højere grad mangler interne organisatoriske ressourcer til at realisere ambitionerne". Det er dog Vækstforumsekretariatets vurdering, at netop de deltagende virksomheders mangel på interne organisatoriske ressourcer er projektets akilleshæl. Det springende punkt er, om virksomhederne har resurser og risikovillighed til at omsætte idéer til nye kommercielle tjenester og services der kan resultere i målbar værdiskabelse og øget beskæftigelse.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt projektet godkendes vil det medføre et træk på 650.000 kr. af de regionale udviklingsmidler.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 12: Ansøgning: Udvikling af bornholm.info

Bilag

Ansøgning Destination Bornholm - bornholm.info

Åbent punkt

12 Ansøgning: Udvikling af bornholm.info

24.05.00Ø39-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	11	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	12	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Destination Bornholm ansøger Bornholms Vækstforum om 1,6 mio. kr. af de regionale udviklingsmidler til "Udvikling af bornholm.info som Bornholm digitale turistinformation før, under og efter et besøg".

Projektet er forbundet med Bornholms Regionskommunes turistinformation, der senest fra efteråret 2016 udføres i samarbejde med Destination Bornholm. Projektet skal styrke den bornholmske konkurrenceevne i forhold til ny teknologi og brugeradfærd. Det vil ske gennem online turistinformation og fælles databaseløsning for oplevelser, der skal styrke lokale aktørers kommunikation og skabe et bedre overblik over Bornholms oplevelser hele året rundt. Alt dette skal bidrage til at skabe yderligere vækst i erhvervet gennem flere besøgende og et højere gennemsnitligt forbrugt beløb på øen. Efter lancering af den nye platform forventes det at kunne skabe en yderligere vækst i antallet af besøg på 5% i 2017.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at ansøgningen fra Destinaton Bornholm om 1,6 mio. kr. af de regionale udviklingsmidler til "Udvikling af bornholm.info som Bornholm digitale turistinformation før, under og efter et besøg" indstilles til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.
- at den resterende reservation på 400.000 kr. af de oprindeligt 2 mio. kr. annulleres hvorved beløbet kan anvendes til andre projekter. Dette begrundes med, at beløbet ikke rækker til anskaffelse af Wi-Fi hot spots.

Bornholms Vækstforum, 30. november 2015, pkt. 11:

Vækstforum indstiller projektet til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Vækstforum indstiller at den oprindelige reservation på 2 mio. fastholdes, indtil det er yderligere afklaret, hvorvidt der er basis for at anlægge hotspots på de kommunale havne.

Hvis reservation på de 400.000 til etablering af hotspots ønskes udløst, skal der fremsendes ny ansøgning.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at projektet godkendes
- b) at den oprindelige reservation på 2 mio. fastholdes, indtil det er yderligere afklaret, hvorvidt der er basis for at anlægge hotspots på de kommunale havne. Hvis reservation på de 400.000 til etablering af hotspots ønskes udløst, skal der fremsendes ny ansøgning.

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Indstilling a) og b) godkendt

Sagsfremstilling

Overordnet er projektets formål at tiltrække flere gæster til øen gennem styrket digital synlighed af Bornholm i en turisme-sammenhæng. Herunder at imødekomme gæsternes forventninger til digitale løsninger samt øge kendskabet til de mange muligheder Bornholm byder på turismemæssigt før, under og ikke mindst efter et besøg med henblik på gensalg og udnyttelse af ambassadørværdi.

Målet skal realiseres ved at udvikle og implementere it-løsninger, der skal gøre det lettere at for turisten at danne sig et overblik over de kommercielle og gratis tilbud på Bornholm. Det er især de mange brugere, der i stigende grad anvender smartphones, som projektet er henvendt til.

Projektet vil resultere i en ny hjemmeside, som kan tilgås via smartphones, en fælles applikation der installeres på smartphonen (app), samt en fælles aktivitetsdatabase, som alle eventarrangører kan bidrage til.

Derudover vil projektet "fremtidssikre" den bornholmske synlighed, da den nuværende løsning ikke er holdbar grundet ændringer i søgemaskinernes algoritmer.

Nye teknologiske muligheder for "det digitale Bornholm"

Projektet lægger op til en radikal forandring af Bornholms digitale platform, som skal imødegå de nyeste digitale trends og krav fra brugerne. Dette omfatter:

- Design så brugerne altid har den samme information til rådighed uanset hvilken enhed hun befinder sig på – mobil, tablet eller computer.
- Understøttelse af de lokale turistinformationer med en digital platform, som åbner for kontakt med flere turister i alle stadier af deres rejse (før, under og efter).
- Fælles eventdatabase, som skal give turisten og den lokale et meget bedre overblik over de aktiviteter der foregår hele året rundt - derved også synliggørelse af Bornholm udenfor højsæsonen.
- Reaktivt system, som selvstændigt kan arbejde med præsentation af indhold i forhold til brugerens adfærd på platformen. Dette vil udnytte den høje kendskabsgrad til brugeren og vise indhold baseret på tidligere adfærd og søgninger.
- Samling af Destination Bornholms digitale kanaler til én platform, som er mere konkurrencedygtig for alle markeder end den opdelte model, som bruges i dag.
- Bedre markedsføring og informationsstøtte til turisten i alle tre stadier af ferien.
- Bedre markedsførings- og konverteringsmuligheder for små- og store turismeaktører gennem en digital platform, som kan hjælpe mange lokale virksomheder med at nå deres kunder mere effektivt.

- Anvendelse af aktivt GPS positionsteknologi, der kan målrette og segmentere indhold
- Anvendelse af push teknologi - møde brugeren med behov denne ikke havde identificeret endnu
- Digitalt turismekontor og brugerinteraktion

Målsætning og evaluering

Projektets konkrete målsætning er, at 20.000 vil hente app'en inden udgangen af 2017.

Efter lancering af den nye platform forventer ansøger at kunne skabe en yderligere vækst i antallet af besøg på 5% i 2017.

Projektet evalueres gennem brug af google analytics og viden om antal besøg og adfærd og ranking i søgemaskinen google.

Tidsplan

Kravspecifikation og udvælgelse af samarbejdspartnere: Mar-maj 2016

Brugertests, arbejde med wireframes: medio 2016

Udvikling, content og tests: Aug 2016 - februar 2017

Live-version af fase 1: Marts 2017

App-løsning: Etableres løbende samtidig med sitet. Dog med lancering forskudt af web'en - juni 2017.

Økonomi

Løn til medarbejdere på projektet	400.000
Konsulentydelse	1.112.000
Evaluering	80.000
Revision	8.000
I alt	1.600.000

Ansøgningen er en delvis udmøntning af de 2 mio. kr. som Bornholms Vækstforum har reserveret til udvikling af bornholm.info og etablering af fri Wi-Fi. Etablering af Wi-Fi hotspots er dog ikke en del af denne ansøgning. Vækstforumsekretariatet anbefaler, at den resterende reservation på 400.000 kr. annulleres hvorved beløbet kan anvendes til andre projekter.

Dette begrundes med, at beløbet ikke rækker til anskaffelse af Wi-Fi hot spots.

Vurdering

Projektet understøtter Bornholms Vækstforums erhvervsudviklingsstrategis indsatsområde "Turisme". Det er især målsætningerne om "flere gæster" samt "øget værdiskabelse" der adresseres i dette projekt pga. guidningen til kommercielle oplevelser.

Gennem årene er der kollektivt arbejdet med udvikling af nye koncepter og profilering af Bornholm som en oplevelses-ø. Projektet etablerer en digital platform, som er konkurrencedygtig med andre destinationer og oplevelsessteder. Ved at fokusere på brugerflowet, skabes der salgskanaler mellem turisten og oplevelsen.

Projektet vil understøtte kommunikationen om at Bornholm også er et besøg værd udenfor sommermånederne og derigennem bidrage positivt målsætningen om sæsonudvidelse.

Bornholms Vækstforum har tidligere finansieret udviklingen af Destinations Bornholms digitale platform. Vækstforum har ikke mulighed for at støtte traditionel drift. I dette tilfælde vurderes der at være tale om en markant forbedring, der vil styrke hele oplevelseserhvervet konkurrencerne. En eventuel godkendelse af denne ansøgning, bør således ske med en opfordring til fremover at henlægge midler til udvikling og implementering af ny teknologi.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget godkender Vækstforums eventuelle positive indstilling, vil det betyde et træk på 1,6 mio. kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 13: Ansøgning om tilskud til Folkemødet 2016

Bilag

Ansøgning

Åbent punkt

13 Ansøgning om tilskud til Folkemødet 2016

24.00.00Ø39-0166

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	12	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	13	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune søger om et tilskud på 500.000 kr. fra de regionale udviklingsmidler til Folkemødet 2016 med fokus på økonomisk, arbejdsmæssig og miljømæssig bæredygtighed.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at der bevilges 500.000 kr. fra de regionale udviklingsmidler til medfinansiering af Folkemødet 2016.

Indstillingen er betinget af:

- at Folkemødet indlemmer erhvervseffekter i deres målsætninger og evaluering i form af indikatorerne "stigning i virksomhedernes omsætning og medarbejderantal", "øget antal besøgende til Bornholm" og "øget efterspørgsel efter bornholmske produkter i dagene omkring folkemødet",
- at Folkemødesekretariatet samarbejder tæt med Destination Bornholm og Business Center Bornholm om måling af erhvervseffekter,
- at Folkemødet samarbejder med den nye tilflytterguide i Business Center Bornholm med henblik på at afsøge, hvorledes Folkemødet kan understøtte tilflytterindsatsen.

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 12:

Vækstforum indstiller ansøgning til Folkemødet 2016 til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget. Indstillingen er betinget af, at de fremhævede anbefalinger indarbejdes.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at ansøgningen til Folkemødet 2016 godkendes, betinget at nedenstående anbefalinger indarbejdes:
  - at Folkemødet indlemmer erhvervseffekter i deres målsætninger og evaluering i form af indikatorerne "stigning i virksomhedernes omsætning og medarbejderantal", "øget antal besøgende til Bornholm" og "øget efterspørgsel efter bornholmske produkter i dagene omkring folkemødet",
  - at Folkemødesekretariatet samarbejder tæt med Destination Bornholm og Business Center Bornholm om måling af erhvervseffekter,
  - at Folkemødet samarbejder med den nye tilflytterguide i Business Center Bornholm med henblik på at afsøge, hvorledes Folkemødet kan understøtte tilflytterindsatsen.

Erhvervs- og beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Indstillingen godkendt

Sagsfremstilling

Folkemødet har gennem de sidste 5 år været en stor succes med et eksplosivt deltagerantal.

Med dette projekt ønsker Folkemødesekretariatet at udvikle Folkemødet til en forening med egen bestyrelse og med fastholdelse af den nuværende styregruppe bestående af borgmester, kommunaldirektør og festivalleder. Formålet med foreningsdannelsen er at skabe mulighed for at arbejde med et udviklingsperspektiv på mere end et år og mulighed for at skabe mere vækst på Bornholm ved at genere indtægter til øen, der ellers var gået til virksomheder på den anden side af vandet. Foreningen Folkemødet får til formål at øge de kompetencer, der er på Bornholm, således at der bliver brug for mindre hjælpe "ovrefra" til at slå telte op, ordne lyd i telte samt løfte helt centrale opgaver som Folkemødets andel af sikkerhedsindsatsen forud for og under afviklingen af Folkemødet. Dette vil både på kort og lang sigt være et økonomibesparende element for Folkemødet samtidig med, at andre større events på Bornholm vil kunne drage fordel af det.

Et andet indsatsområde i foreningen vil være at tiltrække besøgende til Bornholm i skuldærsæsonerne i form af seminarer, workshops, bestyrelsesmøder, konferencer og kongresser. En selvstændig forening vil i langt højere grad kunne fremhæve/informere om mulighederne på Bornholm, end det har været muligt i regionskommunens regi. Foreningen vil i samarbejde med f.eks. Destination Bornholm udarbejde en udtømmende guide over mulighederne på Bornholm – fra et mindre NGO seminar på et vandrehjem til større konferencer på de store professionelle conferencehoteller.

Folkemødet har i de sidste par år haft en frivilligorganisation, der i 2015 som pilotprojekt blev udvidet til at omfatte en stor gruppe af unge nyuddannede akademikere, der udover at bidrage med deres kompetencer under afviklingen af Folkemødet også fik øjnene op for Bornholms som et potentielt sted at bo og arbejde. Denne gruppe ønskes i 2016 udvidet fra 45 til 65 personer.

I 2016 søges antallet af frivillige, der overvåger sikkerheden på pladsen, øget og etableret som en fast gruppe, der kan trækkes på i årene fremover. De frivillige vil blive uddannet i sikkerhedsarbejde og Crowd Management via 1-2 workshops varetaget af Roskilde Festivalens sikkerhedsorganisation ConCom.

I forhold til bæredygtighed udvider Folkemødesekretariatet samarbejdet med Danmarks Naturfredningsforening med henblik på at skabe en bredere bæredygtighedsindsats.

Forventede effekter

- En bæredygtig økonomi, hvor en større del af indtjeningen anvendes til at understøtte produktion, afvikling og fremadrettet udvikling af Folkemødet.
- Et øget antal mødedøgn efter et par år som følge af den øgede markedsføring af Bornholm.
- Lavere ressourceforbrug og bedre brand som følge af øget bæredygtighedsindsats.
- Etablering af en forening med en indtægt på min. 50.000 kr. til foreningen det første år, derefter mere.
- Indgåelse af mindst 1 ny partnerskabsaftale i relation til madbod eller overnatning.
- Skabelse af mindst 1 ny stilling i Folkemødesekretariatet.
- Mindst 20 ekstra frivillige.
- Mindst 25% genanvendelse af affaldet fra Folkemødet (13% i 2015).
- Opsætning af mindst 2 nye vandposter med postevand for at reducere forbruget af importeret flaskevand.

Vurdering

Projekt Folkemødet 2014-2015 er blevet evalueret af Cowi. Evalueringen af Folkemødet 2014-2015 viser, at projektet har været veltilrettelagt og har overpræsteret på alle de opstillede aktivitetsmål. Evaluator konkluderer endvidere, at det er lykkedes at øge omfanget af Folkemødet i langt højere grad end forventet.

Evaluator peger også på, at Folkemødet har haft en positiv indflydelse på erhvervslivet. En spørgeskemaundersøgelse viser, at virksomhederne både forventer en forøgelse af den årlige omsætning, flere gæster og flere nyansættelser. Dog har Folkemødesekretariatet ikke selv haft fokus på effekterne for det lokale erhvervsliv i deres målsætninger for eller i evalueringen af Folkemødet. Men det er jo netop i kraft af disse erhvervseffekter, at Folkemødet understøtter vækstforums erhvervsudviklingsstrategi. Vækstforumsekretariatet anbefaler derfor, at der ved bevilling til dette års Folkemøde stilles krav om, at Folkemødet indlemmer erhvervseffekter i deres målsætninger i form af indikatorerne "stigning i virksomhedernes omsætning og medarbejderantal", "øget antal besøgende til Bornholm" og "øget efterspørgsel efter bornholmske produkter i dagene omkring Folkemødet".

Vækstforumsekretariatet foreslår endvidere, at der stilles krav om, at Folkemødesekretariatet samarbejder tæt med Destination Bornholm og Business Center Bornholm, da der er tale om måling af generelle effekter for Bornholm.

Evaluator påpeger, at det bør overvejes, om Folkemødet i højere grad kan benyttes til at styrke Bornholms attraktionsværdi over for tilflyttere. Sekretariatet anbefaler derfor, at der stilles krav om, Folkemødet samarbejder med den nye tilflytterguide i Business Center Bornholm med henblik på at afsøge, hvorledes Folkemødet kan understøtte tilflytterindsatsen.

Økonomiske konsekvenser

Projektets udgifter:

3.501.837 kr.

Løn til medarbejdere

Konsulentydelse

Evaluering

Rejser, kost og logi - konsulenter

Rejser, kost og logi - medarbejdere

558.000 kr.

75.000 kr.

25.000 kr.

110.000 kr.

Kontormaterialer	10.000 kr.
Information	490.300 kr.
Ikke-refunderbar moms	1.047.500 kr.
Andet (indretning af festivalplads, pressecenter, transport, markedsføring m.v.)	4.020.363 kr.
Revision	12.000 kr.
Projektindtægter	- 7.020.000 kr.
I alt	2.830.000 kr.

Projektets finansiering:

	500.000 kr.
Regionale udviklingsmidler	
Fondsindtægter	700.000 kr.
Bornholms Regionskommune	1.630.000 kr.
I alt	2.830.000 kr.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Punkt 14: Drøftelse af turismetiltag

Bilag

Idekatalog, turisme

Åbent punkt

14 Drøftelse af idékatalog for turismeaktiviteter

24.05.10G01-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	22-02-2016	14	
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	14	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til drøftelse
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til orientering

Resumé

Bornholms Vækstforum godkendte på sit møde den 30. december 2015 Destination Bornholms kontrakt for 2016-2018 og handlingsplan for 2016. i den forbindelse blev det besluttet, at Vækstforumsekretariatet skulle gå i dialog med Destination Bornholm, om at udarbejde et idékatalog, der kan stimulere oplevelsesindustrien med produkt- og informationsinitiativer på baggrund af erhvervs- og turismestrategierne som supplement til Handlingsplanen.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,
- at Vækstforum drøfter idékataloget. (bilag)

Bornholms Vækstforum, 22. februar 2016, pkt. 14:

Vækstforum drøfter idékataloget og lægger op til en prioritering af indsatserne på det næste møde, der afholdes som temamøde om turisme.

Indstillingen videresendes til orientering i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,
• at orienteringen tages til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Orienteringen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Idékataloget, der er vedlagt som bilag, indeholder i alt 60 større og mindre idéer i overskriftsform, der kan fremme turisme på Bornholm – herunder især gennem aktiviteter uden for sæsonen.

Aktiviteterne er tematiseret under følgende overskrifter:

- Forretningsudvikling
- Nye produkter på tværs af virksomheder
- Destinationsudvikling
- Infrastruktur/adgang til oplevelser:
- Kompetenceudvikling, generelt
- Rammevilkår

Der lægges med dette punkt op til en drøftelse af hvilke idéer, der bør arbejdes videre med, med de rette aktører. Enkelte idéer vil muligvis kunne adresseres i den kommende vækstaftale, der indgås mellem regeringen og Bornholms Vækstforum.

Andre forslag kan evt. adresseres i de kommende budgetforhandlinger i kommunalbestyrelsen. Idéer der omhandler organisering og samarbejde vil sandsynligvis kunne igangsættes inden for eksisterende aftaler/budgetter.

Økonomiske konsekvenser

Ingen umiddelbart

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 15: Udpegning af medlem til bestyrelsen for Foreningen Partnerskab for Østersøturisme

Åbent punkt

15 Udpegning af medlem til bestyrelsen for Foreningen Partnerskab for Østersøturisme

24.05.00G01-0017

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	15	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal udpege nyt medlem til bestyrelsen for Foreningen Partnerskab for Østersøturisme.

Medlemmet erstatter borgmester Winni Grosbøll og grundes i, at det vurderes hensigtsmæssigt at medlemmet udpeges blandt Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets medlemmer, da turisme ligger i dette udvalgs regi.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at der udpeges nyt medlem til bestyrelsen for Foreningen Partnerskab for Østersøturisme i stedet for borgmester Winni Grosbøll
- at nyt medlem til bestyrelsen for Foreningen Partnerskab for Østersøturisme udpeges blandt medlemmerne i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:
Indstillet blev Per Ole Petersen

Kommunalbestyrelsen, den 31. marts 2016:

Sagsfremstilling

I forlængelse af Vækstplanen for turisme, der blev indgået i sommeren 2014, aftalte Erhvervs- og Vækstministeriet og Danske Regioner at etablere tre nye tværregionale udviklingsselskaber for turisme. Under det nu etablerede Dansk Kyst- og Naturturisme skal der i henhold til den politiske aftale etableres henholdsvis et Vestkyst- og et Østersøpartnerskab.

Formålet med etableringen af Partnerskab for Østersøturisme er, at samle turismeaktører (erhverv, kommuner, regioner, destinationer, lokale turismeselskaber) i østersøregionen om "en stærk og fokuseret indsats for at skabe vækst i turismeerhvervet".

Dette skal primært ske gennem øget samarbejde og koordinering med henblik på aktivering af det uudnyttede turismepotentiale i østersøturismen ud fra et ønske om at skabe langsigtede udviklingssamarbejder mellem beslægtede destinationer frem for en decideret samlet destination.

Bestyrelsen består af 11 medlemmer.

De 3 KKR'er samt Bornholm udpeger hver 1 bestyrelsesmedlem, hvoraf 1 er født formand for foreningen.

De 3 regioner udpeger hver 1 bestyrelsesmedlem for foreningen.

Dansk Kyst- og Naturturisme udpeger 1 bestyrelsesmedlem for foreningen.

3 bestyrelsesmedlemmer vælges på foreningens generalforsamling blandt erhvervsrepræsentanter, der vælges en repræsentant blandt turistvirksomheder i hver af de tre regioner.

Bestyrelse konstituerer sig selv og næstformanden vælges blandt bestyrelsens private aktører.

Medlemmerne udpeges/vælges for 2 år af gangen, således at:

- 2 kommunale repræsentanter udpeges i lige år og 2 i ulige år
- 2 regionale repræsentanter udpeges af regionerne i ulige år
- 1 regional repræsentant udpeges af regionerne i lige år
- 1 repræsentant udpeges af Dansk Kyst- og Naturturisme i lige år.
- 2 repræsentanter vælges på foreningens generalforsamling blandt de øvrige medlemmer i lige år og 1 i ulige år.

Et bestyrelsesmedlem kan maksimalt være medlem i 8 år.

Udpegningsretten tilhører valggruppe AV.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 16: Opgørelse over Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets forbrug i 2015 til rejser og uddannelse

Åbent punkt

16 Opgørelse over Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets forbrug i 2015 til rejser og uddannelse

00.32.13000-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	16	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Udvalget orienteres om forbrug i 2015 af det samlede fireårige budget for 2014-2017 til rejser og uddannelse.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:
Orienteringen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Økonomi- og Planudvalget godkendte den 11. marts 2014 fordelingen af budgettet til møder, repræsentation, rejser og uddannelse for de politiske udvalg og kommunalbestyrelsen med en 4-årig ramme gældende for hele valgperioden.

Fordelingen af budgettet i en 4-årig ramme betyder, at udvalgenes beløb til rejser og uddannelse skal ses som et samlet beløb for hele valgperioden med mulighed for, at udvalgene i de enkelte år kan bruge mere eller mindre end det afsatte beløb, men uden overskridelse af den 4-årige ramme til udvalget. I forbindelse med vedtagelsen af budget 2016 er besparelserne indregnet i restbeløbet.

Rejse og uddannelse:	Forbrug 2014-2015	Forbrug 2016 pr. 25. januar 2016	4 årlig ramme 2014-2017	Restbudget 2016-2017
Fritids- og Kulturudvalget	26.544	0	202.342	175.798
Kommunalbestyrelsen	391.801	23.017	758.790	343.972
Økonomi- og Planudvalget	153.098	0	404.688	251.590
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	70.441	0	303.513	233.072
Børne- og Skoleudvalget	68.290	27.871	202.342	106.181
Social- og Sundhedsudvalget	120.185	0	202.342	82.157
Teknik- og Miljøudvalget	44.653	34.465	202.342	123.224
I alt	875.012	85.353	2.276.360	1.315.995

Note: Direktionens deltagelse betales af politikernes budget, mens resterende embedsmænds deltagelse betales af de enkelte centre.

I budgettet til møder og repræsentation er der over en 4-årig periode i alt afsat 1.020.144 kr. for kommunalbestyrelsen, Økonomi- og Planudvalget og de stående udvalg. Nedenstående oversigt viser forbruget til møder og repræsentation i 2015

Møder og repræsentation	Forbrug 2015
Kommunalbestyrelsen	150.641
Økonomi- og Planudvalget	6.588
Teknik- og Miljøudvalget	4.830
Fritids- og Kulturudvalget	4.107
Børne- og Skoleudvalget	8.598
Social- og Sundhedsudvalget	10.697
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	11.015
I alt	196.476

Opgørelserne er udarbejdet på basis af udtræk den 25. januar 2016, og der vil forekomme mindre justeringer, når det endelige regnskab for 2015 foreligger.

Erhvervs- og Beskæftigelses har aftalt studietur til en sammenlignelig kommune, hvor det primære emne skulle være erhvervs- og beskæftigelsesindsatsen.

Denne studietur endnu ikke effektueret grundet administrationen har måttet allokere resurser til folketingsvalg og folkeafstemning i 2015.

Udvalget har været repræsenteret ved Jobcamp 2015 og ved Kl´ s Turismetræf 2016.

Økonomiske konsekvenser

Der er tale om det afsatte budget for 2014 og overslagsårene.

Der er aftalt en studietur indenfor restbudget 2016 – 2017. Der er endnu ikke planlagt så detaljeret at der kan gives et økonomisk overslag på turens samlede udgift

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 17: Virksomhedsbesøg

Åbent punkt

17 Virksomhedsbesøg

15.00.20A00-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	17	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Virksomhedsbesøgene planlægges gennemført hver fredag, kl. 09,00 – 09,45.

Deltagerne er 2 medlemmer af udvalget, på skift, samt kommunaldirektør og erhvervschef for Business Center Bornholm.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Orienteringen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Gennemførte besøg siden mødet i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget den 3.02.2016:

- Tejn Trawl og Net ApS, d. 26.2.2016

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 18: Redegørelse for udførte tilsynsbesøg i dagtilbud på voksenhandicapområdet i 2015

Bilag

Rapport om udførte tilsynsbesøg i §104 dagtilbud på voksenhandicapområdet 2015

Åbent punkt

18 Redegørelse for udførte tilsynsbesøg i dagtilbud på voksenhandicapområdet i 2015

27.12.16K09-0158

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	18	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget til efterretning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 16 fastslår, at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses.

Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på.

Tilsynet har i 2015 gennemført 10 anmeldte dialogbaserede tilsyn i dagtilbuddene på voksenhandicapområdet og fremlægger redegørelse herpå.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

- at redegørelsen tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 29. februar 2016:

Taget til efterretning.

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen tilrettelægger selv sit tilsyn. Jfr. de vedtagne retningslinjer baserer tilsynet sig dels på dialog og dels ved en fysisk gennemgang af tilbuddet. Tilsynet er et anmeldt dialogtilsyn, men jfr. retningslinjerne, kan der også foretages uanmeldte tilsyn.

Formålet med tilsynsbesøgene er at påse, at:

- borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet,
- hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde, og
- forebygge ved at gribe korrigerende ind før mindre problemer udvikler sig til alvorlige problemer.

I forbindelse med hvert gennemført tilsyn er der udarbejdet en rapport, som behandles i Social- og Sundhedsudvalget og i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget efter høring i Ældrerådet og i Handicaprådet.

I tilsynet deltager, foruden tilsynspersonerne fra Center Ældre og Center Psykiatri og Handicap, teamlederen, medarbejder-, beboer/bruger- og pårørenderepræsentanter. Der gennemføres, hvor dette er muligt, interviews med brugerrepræsentanter og pårørende. Interviewene gennemføres efter en fastlagt guide, således at man sikrer, at der kommer rundt om alle væsentlige spørgsmål. Der gives desuden mulighed for drøftelse af de problemstillinger, som den interviewede måtte ønske at drøfte.

I forbindelse med tilsynsbesøget udfærdiges en tilsynsrapport efter en vedtaget skabelon. Tilsynsrapporten indeholder følgende hovedpunkter:

- Tilbuddets fysiske standard
- Samarbejde/kommunikation
- Tilbuddets ydelser
- Retssikkerhed
- Administration af beboermidler, egenbetaling m.m.
- Magtanvendelse/omsorgspligt
- Tilbuddets personalepolitik m.m.
- Tilbuddets personaleplanlægning
- Værdigrundlag, udvikling af tilbuddet m.m.
- Øvrige
- Samlet indtryk af tilbuddet

Tilsynet kan på baggrund af en gennemgang rapporterne for 2015 konkludere, at:

- borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet
- hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde

Tilsynet vil i 2016 have nedenstående fokusområder:

- Medborgerskab og brugerinddragelse
- Indholdet og kvaliteten i det tilbud der tilbydes den enkelte bruger
- Opfølgning på anbefalinger i forbindelse med sidste års tilsyn

Økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse til mødet den 2. marts 2016

Rapporten har været sendt til orientering og kommentering i Handicaprådet og i Bornholms Ældreråd.

Handicaprådet, den 18. januar 2016:
Taget til efterretning.

Bornholms Ældreråd, den 19. januar 2016:

Bornholms Ældreråd tager tilsynets samlede rapport til efterretning.

Punkt 19: Sager til orientering

Åbent punkt

19 Sager til orientering

00.01.00G00-0044

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	19	

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:
Orienteringerne taget til efterretning

- a) Der vil på mødet i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget den 6. april 2016 blive optaget punkt, "Udviklingen af Bornholms Turistinformation"
- b) Formandens sidste møde i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget vil være den 4. maj 2016

Punkt 20: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

20 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00K04-0029

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	20	

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at der ikke er sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 3. marts 2016:

Indstillingen godkendt

Punkt 21: Eventuell

Åbent punkt

21 Eventuelt

00.01.00G00-0044

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-03-2016	21	

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. marts 2016:

- a) Der udarbejdes oplæg til studietur, fremlægges senest på mødet den 4. maj 2016
- b) Der ønskes fremadrettet optaget fast punkt på dagsorden, "Sager til høring i Integrationsråd".